

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΓΝΩΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΣΤΑΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΠΕΚΕΙΝΑ

1. Ἐὰρα τὸ νοῦν ἑαυτὸ ποικίλον δεῖ εἶναι, ἵνα ἐνὶ τινι
τῶν ἐν αὐτῷ τὰ ἄλλα θεωροῦν οὕτω δὴ λέγηται νοεῖν ἑαυτό,
ὡς τοῦ ἀπλοῦ παντάπασιν ὄντος οὐ δυναμένου εἰς ἑαυτὸ
ἐπιστρέφειν καὶ τὴν αὐτοῦ κατανοήσῃ; ἢ οἷόν τε καὶ
5 μὴ σύνθετον ὄν νόησιν ἴσχειν ἑαυτοῦ; τὸ μὲν γὰρ διότι
σύνθετον λεγόμενον νοεῖν ἑαυτό, ὅτι δὴ ἐνὶ τῶν ἐν αὐτῷ τὰ
ἄλλα νοεῖ, ὡς περ ἂν εἰ τῇ αἰσθήσει καταλαμβάνοιμεν αὐ-
τῶν τὴν μορφήν καὶ τὴν ἄλλην τοῦ σώματος φύσιν, οὐκ ἂν
ἔχοι τὸ ὡς ἀληθῶς νοεῖν αὐτό· οὐ γὰρ τὸ πᾶν ἔσται ἐν τῷ
10 τοιοῦτῳ ἐγνωσμένον, μὴ κἄκεῖνου τοῦ νοήσαντος τὰ ἄλλα
τὰ σὺν αὐτῷ καὶ ἑαυτὸ νενοηκότος, ἔσται τε οὐ τὸ ζητού-
μενον τὸ αὐτὸ ἑαυτό, ἀλλ' ἄλλο ἄλλο. δεῖ τοίνυν θέσθαι καὶ
ἀπλοῦ κατανοήσῃν ἑαυτοῦ καὶ τοῦτο πῶς, σκοπεῖν, εἰ
δυνατόν, ἢ ἀποστατέον τῆς δόξης τῆς τοῦ αὐτοῦ ἑαυτοῦ νοεῖν
15 τι ὄντως. ἀποστήναι μὲν οὖν τῆς δόξης ταύτης οὐ πάν-
τι οἷόν τε πολλῶν τῶν ἀτόπων συμβαινόντων· καὶ γὰρ εἰ μὴ
ψυχῇ δοίημεν τοῦτο ὡς πάνυ ἀτοπον ὄν, ἀλλὰ μὴδὲ νοῦ τῇ
φύσει διδόναι παντάπασιν ἀτοπον, εἰ τῶν μὲν ἄλλων
γνώσῃν ἔχει, ἑαυτοῦ δὲ μὴ ἐν γνώσει καὶ ἐπιστήμῃ κατα-
20 στήσεται. καὶ γὰρ τῶν μὲν ἔξω ἢ αἰσθησις, ἀλλ' οὐ νοῦς

Enn. = w(= AE) Bx(= RJ)UC

1. 1 cf. Plot. V. 3. 5

1. 5 ἑαυτοῦ; interpungimus 13 πῶς scil. γίνεται 17 ante
πάνυ ins. οὐ F³⁵ (= Ficinus), sed uertendum quasi absurdum esset

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΓΝΩΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΣΤΑΣΕΩΝ V. 3

ἀντιλήφεται, καί, εἰ βούλει, διάνοια καὶ δόξα· εἰ δὲ νοῦς
τούτων γνώσῃν ἔχει ἢ μὴ, σικέψασθαι προσήκει· ὅσα δὲ
νοητά, νοῦς δηλονότι γνώσεται. ἄρ' οὖν αὐτὰ μόνον ἢ καὶ
ἑαυτόν, ὅς ταῦτα γνώσεται; καὶ ἄρα οὕτω γνώσεται ἑαυ-
τόν, ὅτι γινώσκει ταῦτα μόνον, τίς δὲ ὢν οὐ γνώσεται, ἀλλ' 25
ἂ μὲν αὐτοῦ γνώσεται ὅτι γινώσκει, τίς δὲ ὢν γινώσκει
οὐκέτι; ἢ καὶ τὰ ἑαυτοῦ καὶ ἑαυτόν; καὶ τίς ὁ τρόπος
καὶ μέχρι τίνος σκεπτέον.

2. Πρότερον δὲ περὶ ψυχῆς ζητητέον, εἰ δοτέον αὐτῇ
γνώσῃν ἑαυτῆς, καὶ τί τὸ γινώσκον ἐν αὐτῇ καὶ ὅπως. τὸ
μὲν οὖν αἰσθητικὸν αὐτῆς αὐτόθεν ἂν φαίμεν τοῦ ἔξω εἶναι
μόνον· καὶ γὰρ εἰ τῶν ἐνδον ἐν τῷ σώματι γινομένων συναί-
σθησις εἶη, ἀλλὰ τῶν ἔξω ἑαυτοῦ καὶ ἐνταῦθα ἢ ἀντιλήψις· 5
τῶν γὰρ ἐν τῷ σώματι παθημάτων ὑφ' ἑαυτοῦ αἰσθάνεται.
τὸ δ' ἐν αὐτῇ λογιζόμενον παρὰ τῶν ἐκ τῆς αἰσθήσεως,
φαντασμάτων παρακειμένων τὴν ἐπίκρισιν ποιούμενον καὶ
συνάγον καὶ διαιροῦν· ἢ καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ νοῦ ἰόντων
ἐφορᾷ ὅλον τοὺς τύπους, καὶ ἔχει καὶ περὶ τούτους τὴν 10
αὐτὴν δύναμιν. καὶ σύνεσιν ἔτι προσλαμβάνει ὡς περ ἐπι-
γινώσκον καὶ ἐφαρμόζον τοῖς ἐν αὐτῷ ἐκ παλαιοῦ τύποις
τοὺς νέους καὶ ἄρτι ἤκοντας· ὁ δὴ καὶ ἀναμνήσεις φαίμεν
ἂν τῆς ψυχῆς εἶναι. καὶ νοῦς ὁ τῆς ψυχῆς μέχρι τοῦδε
ἰστάμενος τῇ δυνάμει ἢ καὶ εἰς ἑαυτόν στρέφεται καὶ γι- 15
γνώσκει ἑαυτόν; ἢ ἐπὶ τὸν νοῦν ἀνεκτέον τοῦτο. γνώσῃν
μὲν γὰρ ἑαυτοῦ τούτῳ τῷ μέρει διδόντες—νοῦν γὰρ
αὐτὸν φήσομεν—καὶ ὅπη διοίσει τοῦ ἐπάνω ζητήσομεν,
μὴ δὲ διδόντες ἐπ' ἐκεῖνον ἤξομεν τῷ λόγῳ βαδίζοντες,
καὶ τὸ “αὐτὸ ἑαυτὸ” ὃ τί ποτ' ἐστὶ σκεψόμεθα. εἰ δὲ καὶ 20

1. 21 εἰ² Igal: ὁ Enn. 2. 3-4 εἶναι μόνον transp. w 5 ἑαυτοῦ scil.
τοῦ αἰσθητικοῦ 6 ὑφ' ἑαυτοῦ αἰσθάνεται a semel ipso sentit 15 ἰστά-
μενος scil. ἐστὶ ἢ an i8 καὶ etiam 20 αὐτὸ ἑαυτοῦ scil. γινώσκει

ἐνταῦθα ἐν τῷ κάτω δώσομεν, τίς ἢ διαφορὰ τοῦ νοεῖν ἑαυ-
τὸ σκεψόμεθα· εἰ γὰρ μηδεμία, ἤδη τοῦτο νοῦς ὁ ἄκρατος.
τοῦτο τοίνυν τὸ διανοητικὸν τῆς ψυχῆς ἄρα ἐπιστρέφει
ἐφ' ἑαυτὸ καὶ αὐτό; ἢ οὐ· ἀλλὰ ὧν δέχεται τύπων ἐφ'
25 ἐκότερα τὴν σύνεσιν ἴσχει. καὶ πῶς τὴν σύνεσιν ἴσχει,
πρῶτον ζητητέον.

3. Ἡ μὲν γὰρ αἰσθησις εἶδεν ἄνθρωπον καὶ ἔδωκε τὸν
τύπον τῇ διανοίᾳ· ἢ δὲ τί φησιν; ἢ οὐπω οὐδὲν ἐρεῖ, ἀλλ'
ἔγνω μόνον καὶ ἔστη· εἰ μὴ ἄρα πρὸς ἑαυτὴν διαλογίζοιτο
“τίς οὗτος,” εἰ πρότερον ἐνέτυχε τούτῳ, καὶ λέγοι προσ-
5 χρωμένη τῇ μνήμῃ, ὅτι Σωκράτης. εἰ δὲ καὶ ἐξελίττοι
τὴν μορφήν, μερίζει ἃ ἢ φαντασία ἔδωκεν· εἰ δέ, εἰ ἀγα-
θός, λέγοι, ἐξ ὧν μὲν ἔγνω διὰ τῆς αἰσθήσεως εἴρηκεν, ὃ δὲ
εἴρηκεν ἐπ' αὐτοῖς, ἤδη παρ' αὐτῆς ἂν ἔχοι κανόνα ἔχουσα
τοῦ ἀγαθοῦ παρ' αὐτῇ. τὸ ἀγαθὸν πῶς ἔχει παρ' αὐτῇ;
10 ἢ ἀγαθοειδής ἐστι, καὶ ἐπερρώσθη δὲ εἰς τὴν αἰσθησιν
τοῦ τοιούτου ἐπιλάμποντος αὐτῇ νοῦ· τὸ γὰρ καθαρὸν τῆς
ψυχῆς τοῦτο καὶ νοῦ δέχεται ἐπικείμενα ἔχρη. διὰ τί δὲ οὐ
τοῦτο νοῦς, τὰ δὲ ἄλλα ψυχὴ ἀπὸ τοῦ αἰσθητικοῦ ἀρξάμε-
να; ἢ ὅτι ψυχὴν δεῖ ἐν λογισμοῖς εἶναι· ταῦτα δὲ πάντα
15 λογιζομένης δυνάμεως ἔργα. ἀλλὰ διὰ τί οὐ τούτῳ τῷ
μέρει δόντες τὸ νοεῖν ἑαυτὸ ἀπαλλαξόμεθα; ἢ ὅτι ἔδομεν
αὐτῷ τὰ ἕξι σκοπεῖσθαι καὶ πολυπραγμονεῖν, νῶ δὲ ἀξι-
οῦμεν ὑπάρχειν τὰ αὐτοῦ καὶ τὰ ἐν αὐτῷ σκοπεῖσθαι.
ἀλλ' εἴ τις φήσει “τί οὖν κωλύει τοῦτο ἄλλη δυνάμει σκο-
20 πεῖσθαι τὰ αὐτοῦ;” οὐ τὸ διανοητικὸν οὐδὲ τὸ λογιστι-

2. 22 νοῦς ὁ ἄκρατος cf. Anaxagoras Fr. A 15 (= Plut. Pericl. 4. 6)
et Xenophon Cyr. 8. 7. 20 3. 3 cf. Plat. Soph. 263 c 4

2. 24-5 ἐφ' ἐκότερα cf. V. 3. 3. 37 ἄνωθεν, κάτωθεν 3. 9 τὸ
(δ') Kirchhoff

κὸν ἐπιζητεῖ, ἀλλὰ νοῦν καθαρὸν λαμβάνει. τί οὖν κωλύει
ἐν ψυχῇ νοῦν καθαρὸν εἶναι; οὐδέν, φήσομεν· ἀλλ' ἔτι
δεῖ λέγειν ψυχῆς τοῦτο; ἀλλ' οὐ ψυχῆς μὲν φήσομεν,
ἡμέτερον δὲ νοῦν φήσομεν, ἄλλον μὲν ὄντα τοῦ διανοου-
μένου καὶ ἐπάνω βεβηκότα, ὁμοῦ δὲ ἡμέτερον, καὶ εἰ μὴ 25
συναριθμοῦμεν τοῖς μέρεσι τῆς ψυχῆς. ἢ ἡμέτερον καὶ
οὐχ ἡμέτερον· διὸ καὶ προσχρώμεθα αὐτῷ καὶ οὐ προσ-
χρώμεθα—διανοία δὲ αἰεὶ—καὶ ἡμέτερον μὲν χρωμένων,
οὐ προσχρωμένων δὲ οὐχ ἡμέτερον. τὸ δὴ προσχρηθῆσαι τί
30 ἔστιν; ἄρα αὐτοῦς ἐκεῖνο γινομένους, καὶ φθειρομένους
ὡς ἐκεῖνος; ἢ κατ' ἐκεῖνον· οὐ γὰρ νοῦς ἡμεῖς· κατ' ἐκεῖνο
οὖν τῷ λογιστικῷ πρώτῳ δεχομένῳ. καὶ γὰρ αἰσθανόμεθα
δι' αἰσθήσεως κἂν (μὴ) ἡμεῖς οἱ αἰσθανόμενοι· ἀρ'
οὖν καὶ διανοοῦμεθα οὕτως καὶ διὰ (νοῦ) νοοῦμεν οὕτως;
ἢ αὐτοὶ μὲν οἱ λογιζόμενοι καὶ νοοῦμεν τὰ ἐν τῇ διανοίᾳ 35
νοήματα αὐτοῖ· τοῦτο γὰρ ἡμεῖς. τὰ δὲ τοῦ νοῦ ἐνεργήματα
ἄνωθεν οὕτως, ὡς τὰ ἐκ τῆς αἰσθήσεως κάτωθεν, τοῦτο
ὄντες τὸ κύριον τῆς ψυχῆς, μέσον δυνάμεως διπτῆς,
χείρονος καὶ βελτίονος, χείρονος μὲν τῆς αἰσθήσεως,
βελτίονος δὲ τοῦ νοῦ. ἀλλ' αἰσθησις μὲν αἰεὶ ἡμέτερον 40
δοκεῖ συγκεχωρημένον—αἰεὶ γὰρ αἰσθανόμεθα—νοῦς δὲ
ἀμφισβητεῖται, καὶ ὅτι μὴ αὐτῷ αἰεὶ καὶ ὅτι χωριστός·
χωριστός δὲ τῷ μὴ προσνεύειν αὐτόν, ἀλλ' ἡμᾶς μᾶλλον
πρὸς αὐτόν εἰς τὸ ἄνω βλέποντας. αἰσθησις δὲ ἡμῖν

3. 21-2 cf. Anaxagoras Fr. B 12 24 cf. Alex. Aphrod. De
an., Suppl. Aristot. ii. 1, p. 112. 18 42 χωριστός cf. Aristot. De
an. Γ 5. 430^a17

3. 28 διανοία R²mg (cogitatione Ficinus): διάνοια E¹nn. 32 δε-
χομένη scil. τὸν νοῦν αἰσθανόμενα x 33 κἂν (μὴ) Igal:
καὶ E¹nn. 34 καὶ διὰ (νοῦ) νοοῦμεν οὕτως Igal, cf. V. 3. 6. 20-1:
καὶ διανοοῦμεν οὕτως E¹nn.: del. Kirchhoff 42 αὐτῷ scil.
προσχρώμεθα 44 τὸ: τὰ x

45 ἄγγελος, βασιλεὺς δὲ πρὸς ἡμᾶς ἐκεῖνος.

4. Βασιλεύομεν δὲ καὶ ἡμεῖς, ὅταν κατ' ἐκείνον κατ' ἐκείνον δὲ διχῶς, ἢ τοῖς οἷον γράμμασιν ὡσπερ νόμοις ἐν ἡμῖν γραφεῖσιν, ἢ οἷον πληρωθέντες αὐτοῦ ἢ καὶ δυναθέντες ἰδεῖν καὶ αἰσθάνεσθαι παρόντος. καὶ γινώσκουμεν δὲ
5 αὐτοὺς τῷ (τῷ) τοιούτῳ ὁρατῷ τὰ ἄλλα μαθεῖν [τῷ τοιούτῳ] ἢ κατὰ τὴν δύναμιν τὴν γινώσκουσαν τὸ τοιοῦτον μαθόντες αὐτῇ τῇ δυνάμει ἢ καὶ ἐκεῖνο γινόμενοι, ὡς τὸν γινώσκοντα ἑαυτὸν διττὸν εἶναι, τὸ μὲν γινώσκοντα τῆς διανοίας τῆς ψυχικῆς φύσιν, τὸν δὲ ὑπεράνω τούτου, τὸν
10 γινώσκοντα ἑαυτὸν κατὰ τὸν νοῦν ἐκείνον γινόμενον· κακείνῳ ἑαυτὸν νοεῖν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον εἶναι, ἀλλὰ παντελῶς ἄλλον γενόμενον καὶ συναρπάσαντα ἑαυτὸν εἰς τὸ ἄνω μόνον ἐφέλκοντα τὸ τῆς ψυχῆς ἄμεινον· ὃ καὶ δύναται μόνον πτεροῦσθαι πρὸς νόησιν, ἵνα τις ἐκεῖ παρακαταβοῖτο
15 ἂ εἶδε. τὸ δὲ διανοητικὸν ὅτι διανοητικὸν ἄρα οὐκ οἶδε, καὶ ὅτι σύνεσιν τῶν ἕξω λαμβάνει, καὶ ὅτι κρίνει ἂ κρίνει, καὶ ὅτι τοῖς ἐν ἑαυτῷ κανόνισιν, οὓς παρὰ τοῦ νοῦ ἔχει, καὶ ὡς ἔστι τι βέλτιον αὐτοῦ, (δ) οὐ ζητεῖ, ἀλλ' ἔχει πάντως δῆπου; ἀλλ' ἄρα τί ἐστὶν αὐτὸ [δ] οὐκ οἶδεν ἐπιστάμε-
20 νον οἷον ἐστὶ καὶ οἷα τὰ ἔργα αὐτοῦ; εἰ οὖν λέγοι, ὅτι ἀπὸ νοῦ ἐστὶ καὶ δεύτερον μετὰ νοῦν καὶ εἰκῶν νοῦ, ἔχον

3. 45 = Plat. *Phileb.* 28 c 7; cf. Anaxagoras *Fr.* B 12 4. 14 cf. Plat. *Phaedr.* 246 c 1

4. 2-3 ἢ... ἢ... ἢ καὶ *aut... aut... uel* 3 ἢ¹ del. Bréhier
5 τῷ¹ coniungendum cum μαθεῖν <τῷ> coniectimus 5-6 τῷ τοιούτῳ del. Steinhart 6 ἢ κατὰ coniectimus: ἢ καὶ *Enn.*: ἢ Theiler: κατὰ Stark 6-7 ἢ... ἢ *aut... aut* 8 τὸ μὲν *partim* wBR^{ac}(v R^{as})JUC: τὸν μὲν R^{pc}Perna 15 οἶδε (cf. *lin.* 19) Creuzer (*nouit* Ficinus): εἶδε *Enn.* 17 καὶ ὅτι del. Müller 18 δ (nominatiuus, cf. V. 1. 4. 16) οὐ A^{smg}(= Ficinus): οὐ *Enn.* 19 δ del. Theiler

ἐν ἑαυτῷ τὰ πάντα οἷον γεγραμμένα, ὡς ἐκεῖ ὁ γράφων καὶ ὁ γράφας, ἀρ' οὖν στήσεται μέχρι τούτων ὁ οὕτως ἑαυτὸν ἐγνωκώς, ἡμεῖς δὲ ἄλλη δυνάμει προσχρησάμενοι νοῦν αὐτὸν γινώσκοντα ἑαυτὸν κατοψόμεθα ἢ ἐκείνον μετα- 25 λαβόντες· ἐπεὶπερ κακείνος ἡμέτερος καὶ ἡμεῖς ἐκείνου, οὕτω νοῦν καὶ αὐτοὺς γνωσόμεθα; ἢ ἀναγκαῖον οὕτως, εἴπερ γνωσόμεθα, ὃ τί ποτ' ἐστὶ τὸ ἐν νῷ "αὐτὸ ἑαυτό." ἔστι δὲ ἡ νοῦς τις αὐτὸς γεγονώς, ὅτε τὰ ἄλλα ἀφεῖς ἑαυτοῦ τούτῳ καὶ τούτον βλέπει, αὐτῷ δὲ ἑαυτόν. ὡς δὲ οὖν 30 νοῦς ἑαυτὸν ὁρᾷ.

5. Ἄρ' οὖν ἄλλῳ μέρει ἑαυτοῦ ἄλλο μέρος αὐτοῦ καθορᾷ; ἀλλ' οὕτω τὸ μὲν ἔσται ὁρᾶν, τὸ δὲ ὁρώμενον· τοῦτο δὲ οὐκ "αὐτὸ ἑαυτό." τί οὖν, εἰ πᾶν τοιοῦτον οἷον ὁμοιομερές εἶναι, ὥστε τὸ ὁρᾶν μηδὲν διαφέρει τοῦ ὁρωμένου; οὕτω γὰρ ἰδῶν ἐκείνο τὸ μέρος αὐτοῦ ὃν ταῦτον 5 αὐτῷ εἶδεν ἑαυτόν· διαφέρει γὰρ οὐδὲν τὸ ὁρᾶν πρὸς τὸ ὁρώμενον. ἢ πρῶτον μὲν ἄτοπος ὁ μερισμὸς ἑαυτοῦ· πῶς γὰρ καὶ μεριεῖ; οὐ γὰρ δὴ κατὰ τύχην· καὶ ὁ μερίζων δὲ τίς; ὃ ἐν τῷ θεωρεῖν τάπτων ἑαυτὸν ἢ ὃ ἐν τῷ θεωρεῖσθαι; εἶτα πῶς ἑαυτὸν γνώσεται ὁ θεωρῶν ἐν τῷ θεωρουμένῳ 10 τάξας ἑαυτὸν κατὰ τὸ θεωρεῖν; οὐ γὰρ ἦν ἐν τῷ θεωρουμένῳ τὸ θεωρεῖν. ἢ γνοὺς ἑαυτὸν οὕτω θεωρούμενον ἀλλ' οὐ θεωροῦντα νοήσει· ὥστε οὐ πάντα οὐδὲ ὅλον γνώσεται ἑαυτόν· ὃν γὰρ εἶδε, θεωρούμενον ἀλλ' οὐ θεωροῦντα εἶδε· καὶ οὕτως ἔσται ἄλλον, ἀλλ' οὐχ ἑαυτὸν ἑωρακώς. 15 ἢ προσθήσει παρ' αὐτοῦ καὶ τὸν τεθεωρηκότα, ἵνα τέλειον αὐτόν ἢ νεοηκώς. ἀλλ' εἰ καὶ τὸν τεθεωρηκότα, ὁμοῦ καὶ τὰ ἑωραμένα. εἰ οὖν ἐν τῇ θεωρίᾳ ὑπάρχει τὰ τεθεωρημέ-

5. 1-48 cf. Sext. *Emp. Adv. math.* 7. 310-12

4. 22 ἐκεῖ ὁ γράφων del. Igal 23 καὶ ὁ γράφας del. Theiler

να, εἰ μὲν τύποι αὐτῶν, οὐκ αὐτὰ ἔχει· εἰ δ' αὐτὰ ἔχει, οὐκ
 20 ἰδῶν αὐτὰ ἐκ τοῦ μερίσαι αὐτὸν ἔχει, ἀλλ' ἦν πρὶν μερίσαι
 ἑαυτὸν καὶ θεωρῶν καὶ ἔχων. εἰ τοῦτο, δεῖ τὴν θεωρίαν
 ταῦτόν εἶναι τῷ θεωρητῷ, καὶ τὸν νοῦν ταῦτόν εἶναι τῷ
 νοητῷ· καὶ γάρ, εἰ μὴ ταῦτόν, οὐκ ἀλήθεια ἔσται· τύπον
 γὰρ ἔξει ὁ ἔχων τὰ ὄντα ἕτερον τῶν ὄντων, ὅπερ οὐκ ἔστιν
 25 ἀλήθεια. τὴν ἄρα ἀλήθειαν οὐχ ἑτέρου εἶναι δεῖ, ἀλλ' ὁ
 λέγει, τοῦτο καὶ εἶναι. ἐν ἄρα οὕτω νοῦς καὶ τὸ νοητόν
 καὶ τὸ ὄν καὶ πρῶτον ὄν τοῦτο καὶ δὴ καὶ πρῶτος νοῦς τὰ
 ὄντα ἔχων, μᾶλλον δὲ ὁ αὐτὸς τοῖς οὐσιν. ἀλλ' εἰ ἡ νόησις
 καὶ τὸ νοητόν ἓν, πῶς διὰ τοῦτο τὸ νοοῦν νοήσει ἑαυτό;
 30 ἡ μὲν γὰρ νόησις οἷον περιέξει τὸ νοητόν, ἢ ταῦτόν τῷ
 νοητῷ ἔσται, οὐπω δὲ ὁ νοῦς δῆλος ἑαυτὸν νοῶν. ἀλλ' εἰ
 ἡ νόησις καὶ τὸ νοητόν ταῦτόν—ἐνέργεια γὰρ τις τὸ νοη-
 τόν· οὐ γὰρ δὴ δύναμις οὐδέ γ' ἀνόητον οὐδέ ζωῆς
 χωρὶς οὐδ' αὖ ἐπακτόν τὸ ζῆν οὐδέ τὸ νοεῖν ἄλλω ὄντι,
 35 οἷον λίθῳ ἢ ἀψύχῳ τινί—καὶ οὐσία ἢ πρώτη τὸ νοητόν·
 εἰ οὖν ἐνέργεια καὶ ἡ πρώτη ἐνέργεια καὶ καλλίστη δὴ,
 νόησις ἂν εἴη καὶ οὐσιώδης νόησις· καὶ γὰρ ἀληθεστάτη
 νόησις δὴ τοιαύτη καὶ πρώτη οὐσα καὶ πρώτως νοῦς ἂν εἴη
 ὁ πρῶτος· οὐδὲ γὰρ ὁ νοῦς οὗτος δυνάμει οὐδ' ἕτερος μὲν
 40 αὐτός, ἢ δὲ νόησις ἄλλο· οὕτω γὰρ ἂν πάλιν τὸ οὐσιώδες
 αὐτοῦ δυνάμει. εἰ οὖν ἐνέργεια καὶ ἡ οὐσία αὐτοῦ ἐνέργεια,
 ἓν καὶ ταῦτόν τῇ ἐνεργείᾳ ἂν εἴη· ἐν δὲ τῇ ἐνεργείᾳ τὸ ὄν
 καὶ τὸ νοητόν· ἐν ἅμα πάντα ἔσται, νοῦς, νόησις, τὸ νοη-

5. 22-3 = Aristot. *Metaph.* A 7. 1072^b21-2

5. 20 αὐτόν obiectum ad μερίσαι 23 ἀλήθεια Perna: ἀληθεία
 Enn. 25 ἄρα: γὰρ Harder ἕτερον x 33 γ' ἀνόητον
 Theiler, testatur *Epistola*: γε νοητόν Enn. 36 ἐνέργεια—καλ-
 λίστη praedicata, subiectum uero τὸ νοητόν 38 πρώτως cum
 οὐσα coniungendum

τόν. εἰ οὖν ἡ νόησις αὐτοῦ τὸ νοητόν, τὸ δὲ νοητόν αὐτός,
 αὐτὸς ἄρα ἑαυτὸν νοήσει· νοήσει γὰρ τῇ νοήσει, ὅπερ ἦν 45
 αὐτός, καὶ νοήσει τὸ νοητόν, ὅπερ ἦν αὐτός. καθ' ἑκάτε-
 ρον ἄρα ἑαυτὸν νοήσει, καθότι καὶ ἡ νόησις αὐτὸς ἦν, καὶ
 καθότι τὸ νοητόν αὐτός, ὅπερ ἐνόει τῇ νοήσει, ὁ ἦν αὐτός.

6. Ὁ μὲν δὴ λόγος ἀπέδειξεν εἶναι τι τὸ αὐτὸ ἑαυτὸ
 κυρίως νοεῖν. νοεῖ οὖν ἄλλως μὲν ἐπὶ ψυχῆς ὄν, ἐπὶ δὲ
 τοῦ νοῦ κυριώτερον. ἡ μὲν γὰρ ψυχὴ ἐνόει ἑαυτὴν ὅτι
 ἄλλου, ὁ δὲ νοῦς ὅτι αὐτὸς καὶ οἶος αὐτὸς καὶ ὅστις καὶ
 ἐκ τῆς ἑαυτοῦ φύσεως καὶ ἐπιστρέφων εἰς αὐτόν. τὰ γὰρ 5
 ὄντα ὄρων ἑαυτὸν εὔρα καὶ ὄρων ἐνεργείᾳ ἦν καὶ ἡ ἐνέρ-
 γεια αὐτός· νοῦς γὰρ καὶ νόησις ἓν· καὶ ὄλος ὄλω, οὐ μέρει
 ἄλλο μέρος. ἄρ' οὖν τοιοῦτον ὁ λόγος ἔδειξεν, οἷον καὶ
 ἐνέργειαν πιστικὴν ἔχειν; ἢ ἀνάγκην μὲν οὕτως, πειθῶ
 δὲ οὐκ ἔχει· καὶ γὰρ ἡ μὲν ἀνάγκη ἐν νῷ, ἡ δὲ πειθῶ ἐν ψυ- 10
 χῇ. ζητοῦμεν δὴ, ὡς ἔοικεν, ἡμεῖς πεισθῆναι μᾶλλον ἢ νῷ
 καθαρῷ θεᾶσθαι τὸ ἀληθές. καὶ γὰρ καὶ ἕως ἡμῶν ἄνω ἐν
 νοῦ φύσει, ἠρκοῦμεθα καὶ ἐνοοῦμεν καὶ εἰς ἐν πάντα συνά-
 γοντες ἐωρῶμεν· νοῦς γὰρ ἦν ὁ νοῶν καὶ περὶ αὐτοῦ λέγων,
 ἡ δὲ ψυχὴ ἡσυχίαν ἦγε συγχωροῦσα τῷ ἐνεργήματι τοῦ 15
 νοῦ. ἐπεὶ δὲ ἐνταῦθα γεγενῆμεθα πάλιν αὐ καὶ ἐν ψυχῇ,
 πειθῶ τινα γενέσθαι ζητοῦμεν, οἷον ἐν εἰκόνι τὸ ἀρχέτυπον
 θεωρεῖν ἐθέλοντες. ἴσως οὖν χρὴ τὴν ψυχὴν ἡμῶν διδά-
 ξαι, πῶς ποτε ὁ νοῦς θεωρεῖ ἑαυτόν, διδάξαι δὲ τοῦτο τῆς

5. 45 cf. Aristot. *Metaph.* A 9. 1074^b33-4 6. 11-12 cf. Ana-
 xagoras Fr. B 12

6. 2 νοεῖν: νοοῦν F^{ms} (= Ficinus) νοεῖ οὖν del. Theiler
 7 καὶ: καὶ ἡ x 9 πιστικὴν Kirchhoff ἀνάγκην APC.
 cf. VI. 4. 4. 5: ἀνάγκη A (v ins. A³ = Ficinus) EBxUC 14 ὁ
 νοῶν BxUC: ὁ νοῶν ἀνθῶν A^{ac} (ἀνθῶν cancell.): ἀνθῶν E (ante add.
 ὁ νοῶν E³): fortasse ἀνθῶν pro ὁ νοῶν recipiendum

20 ψυχῆς, ὃ νοερὸν πως, διανοητικὰν αὐτὸ τιθέμενοι καὶ τῇ
 ὀνομασίᾳ ὑποσημαίνοντες νοῦν τινα αὐτὸ εἶναι ἢ διὰ νοῦ
 τὴν δύναμιν καὶ παρὰ νοῦ αὐτὸ ἴσχειν. τούτῳ τοίνυν γι-
 γνώσκειν προσήκει, ὡς καὶ αὐτῷ ὅσα ὀρᾷ γνώσκει καὶ
 οἶδεν ἃ λέγει. καὶ εἰ αὐτὸ εἶη ἃ λέγει, γνώσκοι ἂν ἑαυτὸ
 25 οὔτω. ὄντων δὲ ἢ ἄνωθεν αὐτῷ γνωσμένων ἐκεῖθεν, ὅθεν περ
 καὶ αὐτό, συμβαίνοι ἂν καὶ τούτῳ λόγῳ ὄντι καὶ συγγενῇ
 λαμβάνοντι καὶ τοῖς ἐν αὐτῷ ἴχνεσιν ἐφαρμόττοντι οὔτω
 τοι γνώσκειν ἑαυτό. μεταθέτω τοίνυν καὶ ἐπὶ τὸν ἀληθῆ
 νοῦν τὴν εἰκόνα, ὃς ἦν ὁ αὐτὸς τοῖς νοουμένοις ἀληθέσι καὶ
 30 ὄντως οὔσι καὶ πρώτοις, καὶ ὅτι μὴ οἶόν τε τοῦτον τὸν
 τοιοῦτον ἐκτὸς ἑαυτοῦ εἶναι—ὥστε εἴπερ ἐν ἑαυτῷ ἔστι
 καὶ σὺν ἑαυτῷ καὶ τοῦτο, ὅπερ ἐστί, νοῦς ἔστιν (ἀνόητος δὲ
 νοῦς οὐκ ἂν ποτε εἶη) ἀνάγκη συνεῖναι αὐτῷ τὴν γνώσιν
 ἑαυτοῦ—καὶ ὅτι ἐν αὐτῷ οὔτος, καὶ οὐκ ἄλλο αὐτῷ τὸ ἔργον
 35 καὶ ἡ οὐσία ἢ τὸ νῶ μόνον εἶναι. οὐ γὰρ δὴ πρακτικὸς
 γε οὔτος· ὡς πρὸς τὸ ἔξω βλέποντι τῷ πρακτικῷ καὶ μὴ ἐν
 αὐτῷ μένοντι εἶη ἂν τῶν μὲν ἔξω τις γνώσις, ἀνάγκη δὲ
 οὐκ ἔνεστιν, εἴπερ τὸ πᾶν πρακτικὸς εἶη, γνώσκειν
 ἑαυτόν. ᾧ δὲ μὴ πρᾶξις—οὐδὲ γὰρ ὄρεξις τῷ καθαρῷ νῶ
 40 ἀπόντος—τούτῳ ἢ ἐπιστροφή πρὸς αὐτὸν οὔσα οὐ μόνον
 εὔλογον ὑποδείκνυσιν, [τὴν ἑαυτοῦ] ἀλλὰ καὶ ἀναγκαίαν
 αὐτοῦ τὴν (ἑαυτοῦ) γνώσιν· τίς γὰρ ἂν καὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ
 εἶη πράξεως ἀπηλλαγμένῳ καὶ ἐν νῶ ὄντι;

7. Ἀλλὰ τὸν θεὸν θεωρεῖ, εἴπομεν ἂν. ἀλλ' εἰ τὸν

6. 22 τούτῳ (scil. τῷ διανοητικῷ) : τοῦτο w 23 αὐτῷ (per se) :
 αὐτὸ w ὀρᾷ : ὀρᾷ αὐτῷ x 24 αὐτὸ Kirchhoff : αὐτὸς Enn.
 27 ἐφαρμόττοντι Kirchhoff : ἐφαρμόττοντα Enn. 30 καὶ ὅτι
 recipitur ab 34 καὶ ὅτι 30-31 τὸν τοιοῦτον om. x 36 γε
 Kirchhoff : τε Enn. 41 τὴν ἑαυτοῦ del. Volkmann 42 αὐ-
 τοῦ τὴν (ἑαυτοῦ) γνώσιν (eius cognitio sui ipsius) coniectimus

θεὸν γνώσκειν αὐτόν τις ὁμολογήσει, καὶ ταύτῃ συγχω-
 ρεῖν ἀναγκασθήσεται καὶ ἑαυτὸν γνώσκειν. καὶ γὰρ ὅσα
 ἔχει παρ' ἐκείνου γνώσεται, καὶ ἃ ἔδωκε, καὶ ἃ δύναται
 ἐκεῖνος. ταῦτα δὲ μαθὼν καὶ γνοὺς καὶ ταύτῃ ἑαυτὸν γνώ- 5
 σεται· καὶ γὰρ ἐν τι τῶν δοθέντων αὐτός, μᾶλλον δὲ πάντα
 τὰ δοθέντα αὐτός. εἰ μὲν οὖν κἀκεῖνο γνώσεται κατὰ τὰς
 δυνάμεις αὐτοῦ μαθὼν, καὶ ἑαυτὸν γνώσεται ἐκεῖθεν γενό-
 μενος καὶ ἃ δύναται κομισάμενος· εἰ δὲ ἀδυνατήσῃ ἰδεῖν
 σαφῶς ἐκεῖνον, ἐπειδὴ τὸ ἰδεῖν ἴσως αὐτό ἐστὶ τὸ ὀρώ- 10
 μενον, ταύτῃ μάλιστα λείποιτ' ἂν αὐτῷ ἰδεῖν ἑαυτόν καὶ
 εἰδέναι, εἰ τὸ ἰδεῖν τοῦτό ἐστὶ τὸ αὐτό εἶναι τὸ ὀρώμενον.
 τί γὰρ ἂν καὶ δοίημεν αὐτῷ ἄλλο; ἡσυχίαν, νῆ Δία. ἀλλὰ
 νῶ ἡσυχία οὐ νοῦ ἐστὶν ἔκστασις, ἀλλ' ἐστὶν ἡσυχία τοῦ
 νοῦ σχολὴν ἄγουσα ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐνέργεια· ἐπεὶ καὶ τοῖς 15
 ἄλλοις, οἷς ἐστὶν ἡσυχία ἐτέρων, καταλείπεται ἢ αὐτῶν
 οἰκεία ἐνέργεια καὶ μάλιστα, οἷς τὸ εἶναι οὐ δυνάμει ἐστίν,
 ἀλλὰ ἐνεργείᾳ. τὸ εἶναι οὖν ἐνέργεια, καὶ οὐδέν, πρὸς ὃ ἡ
 ἐνέργεια· πρὸς αὐτῷ ἄρα. ἑαυτὸν ἄρα νοῶν οὔτω πρὸς
 αὐτῷ καὶ εἰς ἑαυτόν τὴν ἐνέργειαν ἴσχει. καὶ γὰρ εἰ τι 20
 ἔξ αὐτοῦ, τῷ εἰς αὐτόν ἐν ἑαυτῷ. ἔδει γὰρ πρῶτον ἐν
 ἑαυτῷ, εἶτα καὶ εἰς ἄλλο, ἢ ἄλλο τι ἦκειν ἀπ' αὐτοῦ
 ὁμοιούμενον αὐτῷ, οἷον καὶ πυρὶ ἐν αὐτῷ πρότερον ὄντι
 πυρὶ καὶ τὴν ἐνέργειαν ἔχοντι πυρὸς οὔτω τοι καὶ ἴχνος
 αὐτοῦ δυνηθῆναι ποιῆσαι ἐν ἄλλῳ. καὶ γὰρ αὐτὸ καὶ ἔστιν 25
 ὃ μὲν νοῦς ἐν αὐτῷ ἐνέργεια, ἢ δὲ ψυχὴ τὸ μὲν ὅσον πρὸς
 νοῦν αὐτῆς οἶον εἶσω, τὸ δ' ἔξω νοῦ πρὸς τὸ ἔξω. κατὰ
 θάτερα μὲν γὰρ ὁμοίωται ὅθεν ἦκει, κατὰ θάτερα δὲ καίτοι

7. 7-8 cf. Plat. Alcib. 133 c 5-6

7. 7 κἀκεῖνον Creuzer κατὰ Stark : καὶ Enn. 12 τὸ²
 articulus ad εἶναι 15 ἄγουσα coniungendum cum 14 ἡσυχία²
 18 ἢ : ἦν x 21 ἐν² JKirchhoff : om. wBRUC

ἀνομοιωθεῖσα ὁμως ὁμοίωται καὶ ἐνταῦθα, εἴτε πράττοι, 30
εἴτε ποιοῖ· καὶ γὰρ καὶ πράττουσα ὁμως θεωρεῖ καὶ ποιούσα
εἶδη ποιεῖ, οἷον νοήσεις ἀπηρτισμένας, ὥστε πάντα εἶναι
ἴχνη νοήσεως καὶ νοῦ κατὰ τὸ ἀρχέτυπον προϊόντων καὶ
μιμουμένων τῶν μὲν ἐγγυὺς μᾶλλον, τῶν δὲ ἐσχάτων ἀμυ-
δρὰν ἀποσφζόντων εἰκόνα.

8. Ποῖον δέ τι ὄρα τὸ νοητὸν ὁ νοῦς, καὶ ποῖον τι ἑαυ-
τόν; ἢ τὸ μὲν νοητὸν οὐδὲ δεῖ ζητεῖν, οἷον τὸ ἐπὶ τοῖς σώ-
μασι χρῶμα ἢ σχῆμα· πρὶν γὰρ ταῦτα εἶναι, ἔστιν ἐκεῖνα
καὶ ὁ λόγος δὲ ὁ ἐν τοῖς σπέρμασι τοῖς ταῦτα ποιούσιν 5
οὐ ταῦτα· ἀόρατα γὰρ τῇ φύσει καὶ ταῦτα, καὶ ἔτι μᾶλλον
ἐκεῖνα. καὶ ἔστι φύσις ἢ αὐτὴ ἐκείνων καὶ τῶν ἐχόντων,
οἷον ὁ λόγος ὁ ἐν τῷ σπέρματι καὶ ἢ ἔχουσα ψυχὴ ταῦτα.
ἀλλ' ἢ μὲν οὐχ ὄρα ἂ ἔχει· οὐδὲ γὰρ αὐτὴ ἐγέννησεν,
ἀλλ' ἔστι καὶ αὐτὴ εἰδωλον καὶ οἱ λόγοι· ὅθεν δὲ ἦλθε, 10
τὸ ἐναργὲς καὶ τὸ ἀληθινὸν καὶ τὸ πρῶτως, ὅθεν καὶ ἑαυ-
τοῦ ἔστι καὶ αὐτῷ· τοῦτο δ' ἐὰν μὴ ἄλλου γένηται καὶ ἐν
ἄλλῳ, οὐδὲ μένει· εἰκόνη γὰρ προσήκει ἐτέρου οὐσαν
ἐν ἐτέρῳ γίνεσθαι, εἰ μὴ εἴη ἐκείνου ἐξηρητημένη· διὸ
οὐδὲ βλέπει, ἅτε δὴ φῶς ἰκανὸν οὐκ ἔχον, κἂν βλέπη δέ, τε- 15
λειωθὲν ἐν ἄλλῳ ἄλλο καὶ οὐχ αὐτὸ βλέπει. ἀλλ' οὖν
τούτων ἐκεῖ οὐδέν, ἀλλ' ὄρασις καὶ τὸ ὄρατὸν αὐτῇ ὁμοῦ
καὶ τοιοῦτον τὸ ὄρατὸν οἷον ἢ ὄρασις, καὶ ἢ ὄρασις οἷον τὸ
ὄρατὸν. τίς οὖν αὐτὸ ἐρεῖ οἷον ἔστιν; ὁ ἰδὼν· νοῦς δὲ ὄρα.

8. 12-13 = Plat. Tim. 52 c 2-4

7. 31 ἀπηρτημένας JTheiler 8. 2 οὐδὲ Pernà: οὔτε Enn.
3 ἐκεῖνα: εἰκόνα X 4 ταῦτα et 5 ταῦτα¹ et ταῦτα² nempe
χρῶμα et σχῆμα 6 ἐκείνων nempe τῶν λόγων 7 ταῦτα
scil. τὰ σπέρματα 8 ἢ (scil. ψυχῇ): ὁ X 11 (ἐν) αὐτῷ
Igal δ' ἐὰν scripsimus: δὲ ἂν Enn. 16 αὐτῇ scil. τῇ ψυχῇ
τῇ ἄνω αὐτῇ ὁμοῦ transp. X

ἐπεὶ καὶ ἐνταῦθα ἢ ὄψις φῶς οὐσα, μᾶλλον δὲ ἐνωθεῖσα
φωτὶ, φῶς ὄρα· χρώματα γὰρ ὄρα· ἐκεῖ δὲ οὐ δι' ἐτέρου, 20
ἀλλὰ δι' αὐτῆς, ὅτι μηδὲ ἔξω. ἀλλῳ οὖν φωτὶ ἄλλο φῶς
ὄρα, οὐ δι' ἄλλου. φῶς ἄρα φῶς ἄλλο ὄρα· αὐτὸ ἄρα αὐτὸ
ὄρα. τὸ δὲ φῶς τοῦτο ἐν ψυχῇ μὲν ἐλλάμψαν ἐφώτισε· τοῦτο
δ' ἔστι νοερὰν ἐποίησε· τοῦτο δ' ἔστιν ὁμοίωσεν ἑαυτῷ
τῷ ἄνω φωτὶ. οἷον οὖν ἔστι τὸ ἴχνος τὸ ἐγγενόμενον 25
τοῦ φωτὸς ἐν ψυχῇ, τοιοῦτον καὶ ἔτι κάλλιον καὶ μείζον
αὐτὸ νομίζων καὶ ἐναργέστερον ἐγγυὺς ἂν γένοιο φύσεως
νοῦ καὶ νοητοῦ. καὶ γὰρ αὐ καὶ ἐπιλαμφθὲν τοῦτο ζῶην
ἔδωκε τῇ ψυχῇ ἐναργεστέραν, ζῶην δὲ οὐ γεννητικὴν·
τοῦναντίον γὰρ ἐπέστρεψε πρὸς ἑαυτὴν τὴν ψυχὴν, καὶ 30
σκιδνασθαι οὐκ εἴασεν, ἀλλ' ἀγαπᾶν ἐποίησε τὴν ἐν αὐτῷ
ἀγλαίαν· οὐ μὴν οὐδὲ αἰσθητικὴν, αὐτὴ γὰρ ἔξω βλέπει
καὶ [οὐ μᾶλλον] αἰσθάνεται· ὁ δ' ἐκεῖνο τὸ φῶς τῶν
ἀληθῶν λαβῶν οἷον βλέπει (οὐ) μᾶλλον τὰ ὄρατά, ἀλλὰ
τοῦναντίον. λείπεται τοίνυν ζῶην νοερὰν προσειληφέναι, 35
ἴχνος νοῦ ζωῆς· ἐκεῖ γὰρ τὰ ἀληθῆ. ἢ δὲ ἐν τῷ νῷ ζωῇ
καὶ ἐνέργεια τὸ πρῶτον φῶς ἑαυτῷ λάμπον πρῶτως καὶ
πρὸς αὐτὸ λαμπηδῶν, λάμπον ὁμοῦ καὶ λαμπόμενον,
τὸ ἀληθῶς νοητὸν, καὶ νοοῦν καὶ νοούμενον, καὶ ἑαυτῷ
ὀρώμενον καὶ οὐ δεόμενον ἄλλου, ἵνα ἴδη, αὐτῷ αὐταρκες 40
πρὸς τὸ ἰδεῖν—καὶ γὰρ ὁ ὄρα αὐτὸ ἔστι—γιγνωσκόμενον
καὶ παρ' ἡμῶν αὐτῷ ἐκείνω, ὡς καὶ παρ' ἡμῶν τὴν
γνώσιν αὐτοῦ δι' αὐτοῦ γίνεσθαι· ἢ πόθεν ἂν ἔσχομεν
λέγειν περὶ αὐτοῦ; τοιοῦτόν ἐστιν, οἷον σαφέστερον μὲν

8. 36-7|cf. Aristot. Metaph. A 7. 1072^b27

8. 24 ὁμοίωσεν BUC: ὁμοίωσεν ἐν X: ὁμοίως ἐν W 28 τοῦ-
τω W 33 οὐ μᾶλλον del. Igal ὁ δ': οὐδ' X 34 (οὐ)
Kirchhoff 39 ἑαυτοῦ X 40 οὐ om. X 42 αὐτὸ
ἐκεῖνο W

45 ἀντιλαμβάνεσθαι αὐτοῦ, ἡμᾶς δὲ δι' αὐτοῦ διὰ δὲ τῶν τοι-
ούτων λογισμῶν ἀνάγεσθαι καὶ τὴν ψυχὴν ἡμῶν εἰς αὐτὸ
εἰκόνα θεμένην ἑαυτὴν εἶναι ἐκείνου, ὡς τὴν αὐτῆς ζωὴν
ἴνδαλμα καὶ ὁμοίωμα εἶναι ἐκείνου, καὶ ὅταν νοῆ, θεοειδῆ
καὶ νοοειδῆ γίνεσθαι· καὶ ἐάν τις αὐτὴν ἀπαιτῆ ὁποῖον ὁ
50 νοῦς ἐκεῖνός ἐστιν ὁ τέλος καὶ πᾶς, ὁ γινώσκων πρῶτως
ἑαυτόν, ἐν τῷ νῷ αὐτὴν πρῶτον γενομένην ἢ παραχω-
ρήσασαν τῷ νῷ τὴν ἐνέργειαν, ὧν ἔσχε τὴν μνήμην ἐπ'
αὐτῆ; ταῦτα δὴ ἔχουσιν δεικνύουσι ἑαυτὴν, ὡς δι' αὐτῆς
εἰκόνας οὔσης ὄραν δύνασθαι ἀμνηγέπη ἐκείνου, διὰ τῆς
55 ἐκείνῳ πρὸς τὸ ἀκριβέστερον ὁμοιωμένης, ὅσον ψυχῆς
μέρος εἰς ὁμοιότητα νῷ δύναται ἔλθειν.

9. Ψυχὴν οὖν, ὡς ἔοικε, καὶ τὸ ψυχῆς θεϊότατον κατ-
ιδεῖν δεῖ τὸν μέλλοντα νοῦν εἰσεσθαι ὃ τι ἐστὶ. γένοιτο δ'
ἂν τοῦτο ἴσως καὶ ταύτῃ, εἰ ἀφέλοις πρῶτον τὸ σῶμα ἀπὸ
τοῦ ἀνθρώπου καὶ δηλονότι σαυτοῦ, εἶτα καὶ τὴν πλάττου-
5 σαν τοῦτο ψυχὴν καὶ τὴν αἴσθησιν δὲ εἰ μάλα, ἐπιθυμίας
δὲ καὶ θυμοῦ καὶ τὰς ἄλλας τὰς τοιαύτας φλυαρίας, ὡς
πρὸς τὸ θνητὸν νεούσας καὶ πάνυ. τὸ δὴ λοιπὸν αὐτῆς
τοῦτό ἐστιν, ὃ εἰκόνα ἔφαμεν νοῦ σφύζουσάν τι φῶς ἐκείνου,
οἷον ἡλίου μετὰ τὴν τοῦ μεγέθους σφαῖραν τὸ περὶ αὐτὴν
10 ἐξ αὐτῆς λάμπων. ἡλίου μὲν οὖν τὸ φῶς οὐκ ἂν τις συγ-
χωρήσειεν ἐφ' ἑαυτοῦ περὶ αὐτὸν ἡλίον εἶναι, ἐξ οὗ ὠρμη-
μένον καὶ περὶ αὐτὸν μεῖναν, ἄλλο δὲ ἐξ ἄλλου αἰεὶ προϊὼν

8. 48 θεοειδῆ cf. Plat. Phaed. 95 c 5
Plat. Phaed. 66 c 3

9. 6 φλυαρίας cf.

8. 47 αὐτῆς Kirchhoff (suam Ficinus): αὐτὴν wBxU: om. C
49 ἐάν w: ἂν BxUC αὐτὴν Kirchhoff: αὐτὸν Enn. 50 πρῶ-
τος w 52 ὧν = τούτων ὧν 53 δὴ ἔχουσιν Kirchhoff: δὲ
ἔχουσα Enn. 54 ἀμνηγέπη: μὴ γέ πη EBJUC 9. 11 et
14 ἡλίον bis del. Kirchhoff 11 οὐδ': αὐτοῦ Kirchhoff

τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ἕως ἂν εἰς ἡμᾶς καὶ ἐπὶ γῆν ἦκη· ἀλλὰ πᾶν
καὶ τὸ περὶ αὐτὸν ἡλίον θήσεται ἐν ἄλλῳ, ἵνα μὴ διάστημα
15 διδῶ κενὸν τὸ μετὰ τὸν ἡλίον σώματος. ἢ δὲ ψυχὴ ἐκ νοῦ
φῶς τι περὶ αὐτὸν γενομένη ἐξήρηται τε αὐτοῦ καὶ οὔτε
ἐν ἄλλῳ ἀλλὰ περὶ ἐκείνον, οὔτε τόπος αὐτῆ· οὐδὲ γὰρ
ἐκείνῳ. ὅθεν τὸ μὲν τοῦ ἡλίου φῶς ἐν ἀέρι, αὐτὴ δὲ ἢ
ψυχὴ ἢ τοιαύτη καθαρά, ὥστε καὶ ἐφ' αὐτῆς ὄρασθαι ὑπό
τε αὐτῆς καὶ ἄλλης τοιαύτης. καὶ αὐτῆ μὲν περὶ νοῦ συλλο- 20
γιστέα οἷος ἄφ' ἑαυτῆς σκοπούμενη, νοῦς δὲ αὐτὸς αὐτὸν
οὐ συλλογιζόμενος περὶ αὐτοῦ· πάρεστι γὰρ αἰεὶ αὐτῷ,
ἡμεῖς δέ, ὅταν εἰς αὐτόν· μεμερίσται γὰρ ἡμῖν ἢ ζωὴ καὶ
πολλὰ ζωαί, ἐκεῖνος δὲ οὐδὲν δεῖται ἄλλης ζωῆς ἢ ἄλλων,
ἀλλ' ἂς παρέχει ἄλλοις παρέχει, οὐκ ἑαυτῷ· οὐδὲ γὰρ δεῖται 25
τῶν χειρόνων, οὐδὲ αὐτῷ παρέχει τὸ ἔλαττον ἔχων τὸ
πᾶν, οὐδὲ τὰ ἔχων τὰ πρῶτα, μάλλον δὲ οὐκ ἔχων,
ἀλλ' αὐτὸς ὧν ταῦτα. εἰ δέ τις ἀδυνατεῖ [τὴν πρώτην] τὴν
τοιαύτην ψυχὴν ἔχειν καθαρῶς νοοῦσαν, δοξαστικὴν
λαβέτω, εἶτα ἀπὸ ταύτης ἀναβαινέτω. εἰ δὲ μηδὲ τοῦτο, 30
αἴσθησιν ἐμπλατύτερα τὰ εἶδη κομιζομένην, αἴσθησιν δὲ καὶ
ἐφ' ἑαυτῆς μεθ' ὧν δύναται καὶ ἦδη ἐν τοῖς εἶδεσιν οὔσαν.
εἰ δὲ βούλεται τις, καταβαίνων καὶ ἐπὶ τὴν γεννώσαν ἴτω
μέχρι καὶ ὧν ποιεῖ· εἶτα ἐντεθθεν ἀναβαινέτω ἀπὸ
ἔσχατων εἰδῶν εἰς τὰ ἔσχατα ἀνάπαλιν εἶδη, μάλλον δὲ 35
εἰς τὰ πρῶτα.

10. Ταῦτα μὲν οὖν ταύτῃ. εἰ δὲ τὰ ποιηθέντα μόνον, οὐκ
ἂν ἦν ἔσχατα. ἐκεῖ δὲ πρῶτα τὰ ποιούντα, ὅθεν καὶ

9. 20-21 συλλογιστέα neutrum 21 ἀφ' wBU: ἐφ' xC
25 παρέχει¹ wBUC: περιέχει x fortasse recte 28 τὴν πρώτην
del. Dodds 29 ἔχειν om. x (τὴν) καθαρῶς Kirchhoff
10. 1 οὐκ Müller: οὐ γὰρ Enn. (cf. V. 2. 2. 15; V. 5. 10. 15)
2 ἂν om. x

πρώτα. δεῖ οὖν ἅμα καὶ τὸ ποιῶν εἶναι καὶ ἐν ἄμφω· εἰ δὲ μὴ, δεήσει πάλιν ἄλλου. τί οὖν; οὐ δεήσει πάλιν (τοῦ)
5 ἐπέκεινα τούτου; ἢ ὁ μὲν νοῦς τοῦτο; τί οὖν; οὐχ ὄρα ἑαυτὸν; ἢ οὗτος οὐδὲν δεῖται ὁράσεως.

Ἄλλὰ τοῦτο εἰς ὕστερον νῦν δὲ πάλιν λέγωμεν—οὐ γὰρ περὶ τοῦ ἐπιτυχόντος ἢ σκέψις—λεκτέον δὲ πάλιν τοῦτον τὸν νοῦν δεηθῆναι τοῦ ὄραῖν ἑαυτὸν, μᾶλλον δὲ
10 ἔχειν τὸ ὄραῖν ἑαυτὸν, πρῶτον μὲν τῷ πολὺν εἶναι, εἶτα καὶ τῷ ἑτέρου εἶναι, καὶ ἐξ ἀνάγκης ὁρατικὸν εἶναι, καὶ ὁρατικὸν ἐκείνου, καὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ὄρασιν εἶναι· καὶ γὰρ ὄντος τινὸς ἄλλου ὄρασιν δεῖ εἶναι, μὴ δὲ ὄντος μᾶτην ἐστί. δεῖ τοίνυν πλείω ἑνὸς εἶναι, ἵνα ὄρασις ᾖ, καὶ
15 συνεκπίπτειν τὴν ὄρασιν τῷ ὁρατῷ, καὶ τὸ ὁρώμενον τὸ ὑπ' αὐτοῦ πλήθος εἶναι ἐν παντί. οὐδὲ γὰρ ἔχει τὸ ἐν πάντῃ εἰς τί ἐνεργήσει, ἀλλὰ μόνον καὶ ἔρημον ὃν πάντῃ στήσεται· ἢ γὰρ ἐνεργεῖ, ἄλλο καὶ ἄλλο· εἰ δὲ μὴ εἶη ἄλλο, τὸ δὲ ἄλλο, τί καὶ ποιήσει; ἢ ποῦ προβήσεται;
20 διὸ δεῖ τὸ ἐνεργοῦν ἢ περὶ ἄλλο ἐνεργεῖν, ἢ αὐτὸ πολὺ εἶναι, εἰ μέλλοι ἐνεργεῖν ἐν αὐτῷ. εἰ δὲ μὴ τι προελεύσεται ἐπ' ἄλλο, στήσεται· ὅταν δὲ πᾶσαν στάσιν, οὐ νοήσει. δεῖ τοίνυν τὸ νοοῦν, ὅταν νοῆ, ἐν δυσὶν εἶναι, καὶ ἢ ἕξω θάτερον ἢ ἐν τῷ αὐτῷ ἄμφω, καὶ αἰεὶ ἐν ἑτερότητι
25 τὴν νόησιν εἶναι καὶ ἐν ταυτότητι δὲ ἐξ ἀνάγκης· καὶ εἶναι τὰ κυρίως νοούμενα πρὸς τὸν νοῦν καὶ τὰ αὐτὰ καὶ ἕτερα.

10. 7 ὕστερον cf. V. 3. 11-17 7-8 = Plat. Resp. 352 d 5-6
17 = Plat. Phileb. 63 b 7-8 22-6 cf. Plat. Soph. 254 d-c

10. 3 ποιεῖν x 4 (τοῦ) Müller 5 ὄρα subiectum τὸ ἐν
7 λέγομεν w 10 τῷ U τὸ wBxC 11 τῷ (regit etiam
11-12 καὶ—εἶναι) BUC: τὰ wx 14 δεῖ τοίνυν scil. τὸν νοῦν
16 ἐν παντί del. Kirchhoff 16-17 ἐν πάντῃ Rmg (prorsus...
unum Ficinus): ἐν παντί Enn.

καὶ πάλιν αὐτὸν ἑκαστον τῶν νοουμένων συνεκφέρει τὴν ταυτότητα ταύτην καὶ τὴν ἑτερότητα· ἢ τί νοήσει, ὃ μὴ ἔχει ἄλλο καὶ ἄλλο; καὶ γὰρ εἰ ἑκαστον λόγος, πολλὰ ἐστί. καταμανθάνει τοίνυν ἑαυτὸ τῷ ποικίλον ὀφθαλμὸν εἶναι ἢ
30 ποικίλων χρωμάτων. εἰ γὰρ ἐνὶ καὶ ἀμερεῖ προσβάλλοι, ἠλογήθη· τί γὰρ ἂν ἔχοι περὶ αὐτοῦ εἰπεῖν, ἢ τί συνείναι; καὶ γὰρ εἰ τὸ ἀμερὲς πάντῃ εἰπεῖν αὐτὸν δεῖ, δεῖ πρότερον λέγειν ἂ μὴ ἔστιν ὥστε καὶ οὕτως πολλὰ ἂν εἶναι, ἵνα ἐν εἶη. εἴθ' ὅταν λέγη “εἰμὶ τόδε”, τὸ “τόδε”· εἰ μὲν ἕτερόν
35 τι αὐτοῦ ἐρεῖ, ψεύσεται· εἰ δὲ συμβεβηκὸς αὐτῷ, πολλὰ ἐρεῖ ἢ τοῦτο ἐρεῖ “εἰμὶ εἰμὶ” καὶ “ἐγὼ ἐγώ.” τί οὖν, εἰ δύο μόνον εἶη καὶ λέγοι “ἐγὼ καὶ τοῦτο;” ἢ ἀνάγκη πόλλ' ἤδη εἶναι· καὶ γὰρ ὡς ἕτερα καὶ ὅπη ἕτερα καὶ ἀριθμὸς ἤδη καὶ πολλὰ ἄλλα. δεῖ τοίνυν τὸ νοοῦν ἕτερον καὶ ἕτερον
40 λαβεῖν καὶ τὸ νοούμενον κατανοούμενον ὃν ποικίλον εἶναι· ἢ οὐκ ἔσται νόησις αὐτοῦ· ἀλλὰ θίξις καὶ οἶον ἐπαφή μόνον ἀρρητος καὶ ἀνόητος· προνοοῦσα οὕτω νοῦ γεγονότος καὶ τοῦ θιγγάνοντος οὐ νοοῦντος. δεῖ δὲ τὸ νοοῦν μηδὲ αὐτὸ μένειν ἀπλοῦν, καὶ ὅσῳ ἂν μάλιστα αὐτὸ νοῆ· διχά-
45 σει γὰρ αὐτὸ ἑαυτό, κἂν σύνεσιν δῶ τὴν σιωπῆν. εἶτα οὐδὲ δεήσει οἶον πολυπραγμονεῖν ἑαυτό· τί γὰρ καὶ μαθήσεται νοῆσαν; πρὸ γὰρ τοῦ νοῆσαι ὑπάρξει ὅπερ ἐστὶν ἑαυτῷ. καὶ γὰρ αὐτὸ πόθος τις καὶ ἢ γνώσις ἐστί καὶ

10. 28 νοήσει subiectum τὸ νοοῦν 30 τῷ Vitringa: τὸ Enn.
32 ἠλογήθη (sermone rationeque uacabit Ficinus) wBUC: ἠλογίσθη x:
ἠλογώθη Kirchhoff 33 τὸ ἀμερὲς πάντῃ subiectum
33 αὐτὸν (masculinum pro neutro, nam de intellectu agitur): αὐτὸ
Creuzer 35 εἰμὶ: εἰ μὴ w τὸ τόδε om. x 46 κἂν—
σιωπῆν etiamsi silentium intelligentiam esse concedit 47 δεήσει
subiectum τὸ νοοῦν, quod testatur εἶτα 48 τοῦ Sleeman: νοῦ
Enn. ὑπάρξει coniecimus (nam irrealis desideratur ut 47-8
δεήσει, μαθήσεται): ὑπάρχει Enn.

50 οἷον ζητήσαντος εὔρεσις. τὸ τοίνυν διάφορον πάντη αὐτὸ πρὸς αὐτὸ μένει, καὶ οὐδὲν ζητεῖ περὶ αὐτοῦ, ὃ δ' ἐξελίττει ἑαυτὸ, καὶ πολλὰ ἂν εἴη.

11. Διὸ καὶ ὁ νοῦς οὗτος ὁ πολὺς, ὅταν τὸ ἐπέκεινα ἐθέλη νοεῖν, ἐν μὲν οὖν αὐτὸ ἐκείνο, ἀλλ' ἐπιβάλλειν θέλων ὡς ἀπλῶ ἐξείσιν ἄλλο ἅει λαμβάνων ἐν αὐτῷ πληθυνόμενον· ὥστε ὠρμησε μὲν ἐπ' αὐτὸ οὐχ ὡς νοῦς, ἀλλ' ὡς ὅψις οὕτω ἰδοῦσα, ἐξῆλθε δὲ ἔχουσα ὅπερ αὐτῆ ἐπλήθυνεν· ὥστε ἄλλου μὲν ἐπεθύμησεν ἀορίστως ἔχουσα ἐπ' αὐτῆ φάντασμα τι, ἐξῆλθε δὲ ἄλλο λαβοῦσα ἐν αὐτῆ αὐτὸ πολὺ ποιήσασα. καὶ γὰρ αὐ ἔχει τύπον τοῦ ὁράματος· ἢ οὐ παρεδέξατο ἐν αὐτῆ γενέσθαι. οὗτος δὲ πολὺς ἐξ ἐνὸς ἐγένετο, 10 καὶ οὕτως γνοῦς εἶδεν αὐτό, καὶ τότε ἐγένετο ἰδοῦσα ὅψις. τοῦτο δὲ ἦδη νοῦς, ὅτε ἔχει, καὶ ὡς νοῦς ἔχει· πρὸ δὲ τούτου ἔφεισι μόνον καὶ ἀτύπωτος ὅψις. οὗτος οὖν ὁ νοῦς ἐπέβαλε μὲν ἐκείνω, λαβὼν δὲ ἐγένετο νοῦς, ἅει δὲ † ἐνδιάμενος καὶ γενόμενος καὶ νοῦς καὶ οὐσία καὶ νόησις, ὅτε 15 ἐνόησε· πρὸ γὰρ τούτου οὐ νόησις ἦν τὸ νοητὸν οὐκ ἔχων οὐδὲ νοῦς οὕτω νοήσας. τὸ δὲ πρὸ τούτων ἢ ἀρχὴ τούτων, οὐχ ὡς ἐνυπάρχουσα· τὸ γὰρ ἀφ' οὗ οὐκ ἐνυπάρχει, ἀλλ' ἐξ ὧν ἀφ' οὗ δὲ ἕκαστον, οὐχ ἕκαστον, ἀλλ' ἕτερον ἀπάντων.

10. 50 τὸ—πάντη quod prorsus differt ab omnibus διάφορον
A (á add. A^s = Ficinus) EBxUC: ἀδιάφορον APC 11. 1 δ—
πολὺς subiectum 2 ἐν Dodds: εἰ Enn. αὐτὸ ἐκείνο
(accusatiuus) scil. νοεῖ ἐπιβάλλειν U: ἐπιβάλλειν wB (β B^s)x
C(β C^s) 3 λαμβάνων wB^{ac} (ω in o mut.): λαμβάνων R (ωR^s)
JUC 3-4 πληθυνόμενον wRU: πληθυνόμενον BJC^{ac} (ν C^s)
4 αὐτῷ w 5 ἰδοῦσα (cf. lin. 10) R^{pc} (uidens Ficinus): δοῦσα
wBR (i R²)JUC 6 ἐπ' αὐτῆ penes seipsam 9 οὗτος
scil. ὁ τύπος 10 οὕτως R^{amg} (ita Ficinus): οὗτος ὡς
Enn. ὅψις: ἢ ὅψις x 13-14 ἐνδιάμενος (corruptum)
BxUC: ἐνδιαθέμενος w: ἐν διέμενος Igal non male, sed (τὸ) ἐν
διέμενος exspectandum 17-18 ἐξ ὧν scil. ἐστὶ τι, ταῦτα
ἐνυπάρχει

οὐ τοίνυν ἐν τι τῶν πάντων, ἀλλὰ πρὸ πάντων, ὥστε καὶ πρὸ νοῦ· καὶ γὰρ αὐ νοῦ ἐντὸς τὰ πάντα· ὥστε καὶ ταύτη 20 πρὸ νοῦ· καὶ εἰ τὰ μετ' αὐτὸν δὲ τὴν τάξιν ἔχει τὴν τῶν πάντων, καὶ ταύτη πρὸ πάντων. οὐ δὴ δεῖ, πρὸ ὧν ἐστι, τούτων ἐν τι εἶναι, οὐδὲ νοῦν αὐτὸν προσερεῖς· οὐδὲ τὰγαθὸν οὖν· εἰ σημαίνει ἐν τι τῶν πάντων τὰγαθόν, οὐδὲ τοῦτο· εἰ δὲ τὸ πρὸ πάντων, ἔστω οὕτως ὠνομασμένον. εἰ οὖν 25 νοῦς, ὅτι πολὺς ἐστι, καὶ τὸ νοεῖν αὐτὸ οἷον παρεμπεσόν, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἦ, πληθύνει, δεῖ τὸ πάντη ἀπλοῦν καὶ πρῶτον ἀπάντων ἐπέκεινα νοῦ εἶναι. καὶ γὰρ εἰ νοήσει, οὐκ ἐπέκεινα νοῦ, ἀλλὰ νοῦς ἔσται· ἀλλὰ εἰ νοῦς ἔσται, καὶ αὐτὸ [τὸ] πλήθος ἔσται. 30

12. Καὶ τί κωλύει οὕτω πλήθος εἶναι, ἕως ἐστὶν οὐσία μία; τὸ γὰρ πλήθος οὐ συνθέσεις, ἀλλ' αἱ ἐνέργειαι αὐτοῦ τὸ πλήθος. ἀλλ' εἰ μὲν αἱ ἐνέργειαι αὐτοῦ μὴ οὐσίαι, ἀλλ' ἐκ δυνάμεως εἰς ἐνέργειαν ἔρχεται, οὐ πλήθος μὲν, ἀτελές δὲ πρὶν ἐνεργῆσαι τῆ οὐσίᾳ. εἰ δὲ ἡ οὐσία αὐτοῦ 5 ἐνέργεια, ἢ δὲ ἐνέργεια αὐτοῦ τὸ πλήθος, τοσαύτη ἔσται ἢ οὐσία αὐτοῦ, ὅσον τὸ πλήθος. τοῦτο δὲ τῷ μὲν νῶ συγχωροῦμεν, ᾧ καὶ τὸ νοεῖν ἑαυτὸ ἀπεδίδομεν, τῆ δὲ ἀρχῆ πάντων οὐκέτι. δεῖται δὲ πρὸ τοῦ πολλοῦ τὸ ἐν εἶναι, ἀφ' οὗ καὶ τὸ πολὺ ἐπ' ἀριθμοῦ γὰρ παντὸς τὸ ἐν πρῶτον. ἀλλ' 10 ἐπ' ἀριθμοῦ μὲν οὕτως φασί· σύνθεσις γὰρ τὰ ἐξῆς· ἐπὶ δὲ τῶν ὄντων τίς ἀνάγκη ἦδη καὶ ἐνταῦθα ἐν τι εἶναι, ἀφ' οὗ

11. 28 ἐπέκεινα νοῦ cf. Plat. Resp. 509 b 9; Aristot. Fr. 49 Rose³ = p. 57 Ross = Simplicius In De caelo ii. 12, p. 485. 22

11. 26-7 τὸ—ἦ om. x 27 πληθύνει (intransitiuum) wBUC: θύει x 30 τὸ del. Kirchhoff 12. 2 συνθέσεις (nominatiuus ut lin. 11): συνθέσει Kirchhoff 5 ἀτελές: αὐτοτελές x 9 δεῖται Enn.: δεῖ Kirchhoff, sed δεῖται idem significat δέ: δὴ x 12 ἐνταῦθα om. x

τὰ πολλά; ἢ διεσπασμένα ἔσται ἀπ' ἀλλήλων τὰ πολλά,
 ἄλλο ἄλλοθεν ἐπὶ τὴν σύνθεσιν κατὰ τύχην ἰόν. ἀλλ' ἐξ
 15 ἑνὸς τοῦ νοῦ ἀπλοῦ ὄντος φήσουσι τὰς ἐνεργείας προ-
 ελθεῖν· ἤδη μὲν τι ἀπλοῦν τὸ πρὸ τῶν ἐνεργειῶν τίθενται.
 εἶτα τὰς ἐνεργείας μενούσας αἰεὶ καὶ ὑποστάσεις αἰεὶ
 θήσονται· ὑποστάσεις δὲ οὔσαι ἕτεροι ἐκείνου, ἀφ' οὗ εἰσιν,
 ἔσσονται, μένοντος μὲν ἐκείνου ἀπλοῦ, τοῦ δὲ ἐξ αὐτοῦ ἐφ'
 20 ἑαυτοῦ πλήθους ὄντος καὶ ἐξηρητημένου ἀπ' ἐκείνου.· εἰ μὲν
 γὰρ ἐκείνου ποθὲν ἐνεργήσαντος αὐταὶ ὑπέστησαν, κακεῖ
 πλήθος ἔσται· εἰ δ' αὐταὶ εἰσιν αἱ πρῶται ἐνεργεῖαι, τὸ
 δεύτερον ποιήσασαι † ποιήσασαι δὲ ἐκείνου, ὃ πρὸ τούτων
 τῶν ἐνεργειῶν, ὃν ἐφ' ἑαυτοῦ, μένειν, τῷ δευτέρῳ τῷ ἐκ
 25 τῶν ἐνεργειῶν συστάντι τὰς ἐνεργείας ἄς † παραχωρήσαν·
 ἄλλο γὰρ αὐτό, ἄλλο αἱ ἐνεργεῖαι αἱ ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι μὴ
 αὐτοῦ ἐνεργήσαντος. εἰ δὲ μὴ, οὐκ ἔσται ἡ πρώτη ἐνέργεια
 ὁ νοῦς· οὐ γὰρ οἶον προθυμήθη νοῦν γενέσθαι, εἶτα ἐγένετο
 νοῦς τῆς προθυμίας μεταξὺ αὐτοῦ τε καὶ τοῦ γεννηθέντος
 30 νοῦ γενομένης· οὐδ' αὖ ὅλως προθυμήθη, οὕτω τε γὰρ ἦν
 ἀτελής καὶ ἡ προθυμία οὐκ εἶχεν ὃ τι προθυμηθῆ· οὐδ' αὖ
 τὸ μὲν εἶχε τοῦ πράγματος, τὸ δὲ οὐκ εἶχεν· οὐδὲ γὰρ ἦν
 τι, πρὸς ὃ ἡ ἔκτασις. ἀλλὰ δηλον, ὅτι, εἴ τι ὑπέστη μετ'

12. 15 cf. Anaxagoras Fr. A 55 = Aristot. *De an.* A 2. 405^a15-19

12. 14 ἄλλοθεν A^{ac} (δ ins. A¹)ER: ἄλλο ὄθεν A^{bc}BJUC 17-18 αἰ
 θήσονται coniectimus: αἰσθήσονται Enn. 19 ἐφ' Kirchhoff:
 ἀφ' Enn. 21 ποθὲν Creuzer: πόθεν Enn. 23 ποιή-
 σασαι ποιήσασαι prob. corruptum ποιήσασαι²: εἰάσασαι Igal
 23-4 τούτων τῶν J: τούτων BUC: τοῦ τῶν w: τῶν R 25 συστάν-
 τι: στήσαντι x ἄς παραχωρήσαν corruptum censuimus: ἀν
 παραχωρήσειαν Igal 28 προθυμήθη xC^{ac}(u¹ eras.): προθυμηθῆ
 wBU: προθυμήθη C^{pc} 30 προθυμήθη x: προθυμηθῆ wBU:
 προθυμήθη C (ἀν) ἦν Kirchhoff: ἦν (ἀν) B-T 31 προ-
 θυμηθῆ wBU: προθυμήθη x: προθυμήθη C

αὐτόν, μένοντος ἐκείνου ἐν τῷ αὐτῷ ἤθει ὑπέστη.
 δεῖ οὖν, ἵνα τι ἄλλο ὑποστῆ, ἡσυχίαν ἄγειν ἐφ' ἑαυτοῦ 35
 πανταχοῦ ἐκείνου· εἰ δὲ μὴ, ἢ πρὸ τοῦ κινήθηναι κινήσεται,
 καὶ πρὸ τοῦ νοῆσαι νοήσει, (ἢ) ἡ πρώτη ἐνέργεια αὐτοῦ
 ἀτελής ἔσται ὁρμὴ μόνον οὔσα. ἐπὶ τί οὖν ὡς ἀτυχοῦσά
 του ἐφορμᾷ; εἰ κατὰ λόγον θησόμεθα, τὴν μὲν ἀπ' αὐτοῦ
 οἶον ῥυεῖσαν ἐνεργεῖαν ὡς ἀπὸ ἡλίου φῶς νοῦν θησόμεθα 40
 καὶ πᾶσαν τὴν νοητὴν φύσιν, αὐτὸν δὲ ἐπ' ἄκρῳ τῷ νοητῷ
 ἐστηκότα βασιλεύειν ἐπ' αὐτοῦ οὐκ ἐξώσαντα ἀπ' αὐτοῦ τὸ
 ἐκφανέν—ἢ ἄλλο φῶς πρὸ φωτὸς ποιήσομεν—ἐπιλάμ-
 πειν δὲ αἰεὶ μένοντα ἐπὶ τοῦ νοητοῦ. οὐδὲ γὰρ ἀποτέμνηται
 τὸ ἀπ' αὐτοῦ οὐδ' αὖ ταῦτόν αὐτῷ οὐδὲ τοιοῦτον οἶον μὴ 45
 οὐσία εἶναι οὐδ' αὖ οἶον τυφλὸν εἶναι, ἀλλ' ὄρων καὶ γινώ-
 σκον ἑαυτὸ καὶ πρῶτον γινώσκον. τὸ δὲ ὡσπερ ἐπέκεινα
 νοῦ, οὕτως καὶ ἐπέκεινα γνώσεως, οὐδὲν δεόμενον ὡσπερ
 οὐδενός, οὕτως οὐδὲ τοῦ γινώσκειν· ἀλλ' ἔστιν ἐν δευτέρῳ
 φύσει τὸ γινώσκειν. ἐν γὰρ τι καὶ τὸ γινώσκειν· τὸ δὲ 50
 ἔστιν ἄνευ τοῦ “τί” ἐν· εἰ γὰρ τί ἐν, οὐκ ἂν αὐτοῦ ἐν· τὸ
 γὰρ “αὐτό” πρὸ τοῦ “τί.”

13. Διὸ καὶ ἄρρητον τῆ ἀληθείᾳ· ὃ τι γὰρ ἂν εἴπῃς, τί
 ἐρεῖς. ἀλλὰ τὸ “ἐπέκεινα πάντων καὶ ἐπέκεινα τοῦ σεμνο-
 τάτου νοῦ” ἐν τοῖς πᾶσι μόνον ἀληθές οὐκ ὄνομα ὃν αὐτοῦ,

12. 34 = Plat. *Tim.* 42 e 5-6
 47-8 cf. ad V. 3. 11. 28
 2-3 cf. ad V. 3. 11. 28

42 cf. Plat. *Resp.* 509 d 2
 13. 2 = Plat. *Resp.* 509 b 9

12. 34 αὐτῷ: ἑαυτοῦ Plat.: αὐτοῦ Kirchhoff 36 κινήσεται
 passiuum 37 (ἢ) R²⁵ (uel Ficinus) 38 ὡς ἀτυχοῦσά
 Theiler: ὄδε τυχοῦσά Enn. 39 του AB: τοῦ ExUC εἰ:
 ἢ F²⁵ = Ficinus 40 (φῶς) φῶς Kirchhoff νοῦν
 R²⁵mg (intellectum Ficinus): τι οὖν Enn. 45 τὸ om. x
 13. 2-3 τὸ “ἐπέκεινα—νοῦ” subiectum ad ἀληθές scil. ἐστίν

ἀλλ' ὅτι οὔτε τι τῶν πάντων οὔτε ὄνομα αὐτοῦ, ὅτι
 5 μηδὲν κατ' αὐτοῦ· ἀλλ' ὡς ἐνδέχεται, ἡμῖν αὐτοῖς σημαίνειν
 ἐπιχειροῦμεν περὶ αὐτοῦ. ἀλλ' ὅταν ἀπορώμεν "ἀναίσθητον
 οὖν ἑαυτοῦ καὶ οὐδὲ παρακολουθοῦν ἑαυτῷ οὐδὲ οἶδεν
 αὐτό," ἐκεῖνο χρῆ ἐνθυμείσθαι, ὅτι ταῦτα λέγοντες ἑαυτοὺς
 περιτρέπομεν ἐπὶ τ' ἀναντία. πολὺ γὰρ αὐτὸ ποιοῦμεν
 10 γνωστὸν καὶ γνώσειν ποιοῦντες καὶ διδόντες νοεῖν δεῖσθαι
 τοῦ νοεῖν ποιοῦμεν· κἂν σὺν αὐτῷ τὸ νοεῖν ἦ, περιττὸν
 ἔσται αὐτῷ τὸ νοεῖν. κινδυνεύει γὰρ ὅλως τὸ νοεῖν πολλῶν
 εἰς ταῦτο συνελθόντων συναίσθησις εἶναι τοῦ ὅλου, ὅταν
 αὐτό τι ἑαυτὸ νοῆ, ὃ δὴ καὶ κυρίως ἐστὶ νοεῖν· ἐν δὲ
 15 ἕκαστον αὐτό τί ἐστι καὶ οὐδὲν ζητεῖ· εἰ δὲ τοῦ ἕξω ἔσται
 ἡ νόησις, ἐνδεές τε ἔσται καὶ οὐ κυρίως τὸ νοεῖν. τὸ δὲ
 πάντη ἀπλοῦν καὶ αὐταρκες ὄντως οὐδὲν δεῖται· τὸ δὲ
 δευτέρως αὐταρκες, δεόμενον δὲ ἑαυτοῦ, τοῦτο δεῖται τοῦ
 νοεῖν ἑαυτό· καὶ τὸ ἐνδεές πρὸς αὐτὸ ὃν τῷ ὄλῳ πεποίηκε
 20 τὸ αὐταρκες ἱκανὸν ἐξ ἀπάντων γενόμενον, συνὸν ἑαυτῷ,
 καὶ εἰς αὐτὸ νεῦον. ἐπεὶ καὶ ἡ συναίσθησις πολλοῦ τινος
 αἰσθησίς ἐστι καὶ μαρτυρεῖ καὶ τοῦνομα. καὶ ἡ νόησις
 προτέρα οὐσα εἴσω εἰς αὐτὸν ἐπιστρέφει δηλονότι πολλὴν
 ὄντα· καὶ γὰρ ἐὰν αὐτὸ τοῦτο μόνον εἴπη "ὄν εἰμι," ὡς
 25 ἕξευρων λέγει καὶ εἰκότως λέγει, τὸ γὰρ ὄν πολὺ ἐστὶν
 ἐπεὶ, ὅταν ὡς εἰς ἀπλοῦν ἐπιβάλλῃ καὶ εἴπη "ὄν εἰμι," οὐκ
 ἔτυχεν οὔτε αὐτοῦ οὔτε τοῦ ὄντος. οὐ γὰρ ὡς λίθον λέγει
 τὸ ὄν, ὅταν ἀληθεύῃ, ἀλλ' εἶρηκε μιᾷ ῥήσει πολλά. τὸ
 γὰρ εἶναι τοῦτο, ὅπερ ὄντως εἶναι καὶ μὴ ἴχνος ἔχον τοῦ

13. 4 = Plat. *Parm.* 142 a 3

13. 4 ἀλλ' ὅτι Kirchhoff : ἄλλο τι *Enn.* 12 ὁμως x 13 ταῦτο
 Harder : αὐτὸ *Enn.* 15 αὐτῷ x 20 ἑαυτῷ ABUC : ἑαυτὸ
 ERJ (φ J^s) 21 νεῦον Theiler : νοεῖν *Enn.* 23 αὐτὸν i.e.
 τὸν νοεῖν 26 ὡς AE^sBUC : om. Ex

ὄντος λέγεται, ὃ οὐδὲ ὄν διὰ τοῦτο λέγοιτ' ἂν, ὡσπερ εἰκῶν 30
 πρὸς ἀρχέτυπον, πολλὰ ἔχει. τί οὖν; ἕκαστον αὐτῶν οὐ
 νοηθήσεται; ἢ ἔρημον καὶ μόνον ἐὰν ἐθελήσῃ λαβεῖν,
 οὐ νοήσεις· ἀλλ' αὐτὸ τὸ εἶναι ἐν αὐτῷ πολὺ ἐστὶ, κἂν ἄλλο
 τι εἴπῃς, ἔχει τὸ εἶναι. εἰ δὲ τοῦτο, εἴ τί ἐστὶν ἀπλούστατον
 ἀπάντων, οὐχ ἕξει νόησιν αὐτοῦ· εἰ γὰρ ἕξει, τῷ πολὺ 35
 εἶναι ἕξει. οὐτ' οὖν αὐτὸ νοεῖν οὐτ' ἐστὶ νόησις αὐτοῦ.

14. Πῶς οὖν ἡμεῖς λέγομεν περὶ αὐτοῦ; ἢ λέγομεν
 μὲν τι περὶ αὐτοῦ, οὐ μὴν αὐτὸ λέγομεν οὐδὲ γνώσειν οὐδὲ
 νόησιν ἔχομεν αὐτοῦ. πῶς οὖν λέγομεν περὶ αὐτοῦ, εἰ μὴ
 αὐτὸ ἔχομεν; ἢ, εἰ μὴ ἔχομεν τῇ γνώσει, καὶ παντελῶς
 οὐκ ἔχομεν; ἀλλ' οὕτως ἔχομεν, ὥστε περὶ αὐτοῦ μὲν 5
 λέγειν, αὐτὸ δὲ μὴ λέγειν. καὶ γὰρ λέγομεν ὃ μὴ ἐστὶν·
 ὃ δὲ ἐστὶν, οὐ λέγομεν· ὥστε ἐκ τῶν ὕστερον περὶ αὐτοῦ
 λέγομεν. ἔχειν δὲ οὐ κωλυόμεθα, κἂν μὴ λέγωμεν. ἀλλ'
 ὡσπερ οἱ ἐνθουσιῶντες καὶ κάτοχοι γενόμενοι ἐπὶ τοσοῦτον
 κἂν εἰδείεν, ὅτι ἔχουσι μείζον ἐν αὐτοῖς, κἂν μὴ εἰδῶσιν ὃ 10
 τι, ἐξ ὧν δὲ κινῆται καὶ λέγουσιν, ἐκ τούτων αἰσθησίην
 τινα τοῦ κινήσαντος λαμβάνουσιν ἐτέρων ὄντων τοῦ κινή-
 σαντος, οὕτω καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν ἔχειν πρὸς ἐκεῖνο,
 ὅταν νοῦν καθαρὸν ἔχωμεν, χρώμενοι, ὡς οὗτός ἐστιν ὃ
 ἔνδον νοῦς, ὃ δούς οὐσίαν καὶ τὰ ἄλλα, ὅσα τούτου τοῦ 15
 στοιχείου, αὐτὸς δὲ οἶος ἄρα, ὡς οὐ ταῦτα, ἀλλὰ τι κρεῖττον

13. 32 = Plat. *Phileb.* 63 b 7-8 14. 2 cf. Plat. *Parm.* 142 a 5
 9-10 cf. Plat. *Io* 533 e 6-7 14 cf. Anaxagoras *Fr.* B 12

13. 30 λέγοιτ' Kirchhoff : λέγοι AR : λέγει EBJUC (οι C^s) 34 τὸ
 εἶναι nominatiuus 35 αὐτοῦ: αὐτό x τῷ : τὸ w πολὺ
 Kirchhoff : ποῦ *Enn.* 36 αὐτὸ ἴριον subiectum νοεῖν (scil.
 ἐστὶν) *Enn.* : νοεῖ R^{pc}Kirchhoff 14. 4 καὶ *Enn.* : οὐ A^{smg} (non
 Ficinus) 5 οὐκ ἔχομεν; interpungimus 10 κἂν' = καὶ ἂν
 13 ἐκεῖνον x 14 χρώμενοι *diuinanτες* 16 στοιχείου EBUC^{ac} (οι
 exp.) : στοιχείου A et ita VI. 7. 6. 31 : στοιχείου x ὡς = ὅτι ut lin 14

τούτου, ὃ λέγομεν "ὄν," ἀλλὰ καὶ πλέον καὶ μείζον ἢ λεγόμενον, ὅτι καὶ αὐτὸς κρείττων λόγου καὶ νοῦ καὶ αἰσθήσεως, παρασχὼν ταῦτα, οὐκ αὐτὸς ἂν ταῦτα.

15. Ἀλλὰ πῶς παρασχών; ἢ τῷ ἔχειν (ἢ τῷ μὴ ἔχειν). ἀλλ' ἂ μὴ ἔχει, πῶς παρέσχε; ἀλλ' εἰ μὲν ἔχων, οὐχ ἀπλοῦς· εἰ δὲ μὴ ἔχων, πῶς ἐξ αὐτοῦ τὸ πλήθος; ἐν μὲν γὰρ ἐξ αὐτοῦ ἀπλοῦν τάχ' ἂν τις δοίη—καίτοι καὶ
5 τοῦτο ζητηθείη ἂν, πῶς ἐκ τοῦ πάντη ἐνός· ἀλλ' ὅμως δὲ ἔστιν εἰπεῖν οἶον ἐκ φωτὸς τὴν ἐξ αὐτοῦ περιλαμφῖν—πῶς δὲ πολλά; ἢ οὐ ταῦτὸν ἔμελλε τὸ ἐξ ἐκείνου ἐκείνω. εἰ οὖν μὴ ταῦτόν, οὐδὲ γε βέλτιον· τί γὰρ ἂν τοῦ ἐνὸς βέλτιον ἢ ἐπέκεινα ὄλως; χεῖρον ἄρα· τοῦτο δὲ ἔστιν ἐνδεέστερον.
10 τί οὖν ἐνδεέστερον τοῦ ἐνός; ἢ τὸ μὴ ἔν· πολλά ἄρα· ἐφιέμενον δὲ ὅμως τοῦ ἐνός· ἐν ἄρα πολλά. πᾶν γὰρ τὸ μὴ ἐν τῷ ἐν σφύζεται καὶ ἔστιν, ὅπερ ἐστί, τούτω· μὴ γὰρ ἐν γενόμενον, κἂν ἐκ πολλῶν ἦ, οὕτω ἔστιν ὃ τι εἶποι τις αὐτό. κἂν ἕκαστον ἔχη λέγειν τις ὃ ἐστί, τῷ ἐν ἕκαστον
15 αὐτῶν εἶναι λέγει, καὶ τῷ αὐτῷ ἔστι. τὸ δὲ, ὃ μὴ πολλά ἔχον ἐν ἑαυτῷ ἤδη οὐ μετουσίᾳ ἐνός ἐν, ἀλλὰ αὐτὸ ἐν, οὐ κατ' ἄλλου, ἀλλ' ὅτι τοῦτο, παρ' οὐ πως καὶ τὰ ἄλλα, τὰ μὲν τῷ ἐγγύς, τὰ δὲ τῷ πόρρω. ἐπεὶ [δὲ] τὸ μετ' αὐτὸ

15. 11 cf. Plat. Parm. 144e5

14. 17 λεγόμενον Cilentio: λέγομεν ὃν Enn. 18 κρείττων x: κρείττω wBUC 15. 1-2 ἢ τῷ μὴ ἔχειν Aasmg (= Ficinus), cf. Epistola: om. Enn. 3-4 ἐν cum ἀπλοῦν coniungendum 10 πολλά ἄρα om. x 12 τῷ: τὸ w 13 ὃ τι Igal: ὃν Enn.: ἂν Kirchhoff 14 ἔχη λέγειν transp. w 15 τῷ αὐτῷ scil. τῷ ἐν εἶναι ἔστι coniecimus: ἔτι Enn. 16 αὐτὸ ἐν scil. ἔστιν, finis sententiae relatiuae 16-17 οὐδὲ—τοῦτο intellegendum οὐ κατ' ἄλλου ἐστὶν ἐν, ἀλλ' ἐν, ὅτι τοῦτο 18-20 ἐπεὶ—εἶναι namque quod post illud (= τὸ ἐν) est, demonstrat id ipsum quod post illud est eo quod multitudo ipsius est unum ubique 18 δὲ² del. Theiler μετ' αὐτὸ Harder: μὲν ταῦτό Enn.

καὶ ὅτι μετ' αὐτὸ δῆλον ποιεῖ τῷ τὸ πλήθος αὐτοῦ ἐν πανταχοῦ εἶναι· καὶ γὰρ πλήθος ὃν ὅμως ἐν τῷ αὐτῷ καὶ δια- 20 κρῖναι οὐκ ἂν ἔχοις, ὅτι ὁμοῦ πάντα· ἐπεὶ καὶ ἕκαστον τῶν ἐξ αὐτοῦ, ἕως ζωῆς μετέχει, ἐν πολλὰ· ἀδυνατεῖ γὰρ δεῖξαι αὐτὸ ἐν πάντα. αὐτὸ δὲ ἐκείνο ἐν πάντα, ὅτι μεγάλην ἀρχὴν· ἀρχὴ γὰρ ἐν ὄντως καὶ ἀληθῶς ἐν τὸ δὲ μετὰ τὴν ἀρχὴν ὠδέ πως ἐπιβρίσαντος τοῦ ἐνός πάντα μετέχον τοῦ
25 ἐν, καὶ ὅτι οὖν αὐτοῦ πάντα. αὐτὸ καὶ ἐν. τίνα οὖν πάντα; ἢ ὧν ἀρχὴ ἐκείνο. ὅπως δὲ ἐκείνο ἀρχὴ τῶν πάντων; ἄρα, ὅτι αὐτὰ σφύζει ἐν ἕκαστον αὐτῶν ποιήσασα εἶναι; ἢ καὶ ὅτι ὑπέστησεν αὐτά. πῶς δὴ; ἢ τῷ πρότερον ἔχειν αὐτά. ἀλλ' εἴρηται, ὅτι πλήθος οὕτως ἔσται.
30 ἀλλ' ἄρα οὕτως εἶχεν ὡς μὴ διακεκριμένα· τὰ δ' ἐν τῷ δευτέρῳ διεκέκριτο τῷ λόγῳ. ἐνέργεια γὰρ ἤδη τὸ δὲ δύναμις πάντων. ἀλλὰ τίς ὁ τρόπος τῆς δυνάμεως; οὐ γὰρ ὡς ἡ ὑλὴ δυνάμει λέγεται, ὅτι δέχεται· πάσχει γὰρ ἀλλ' οὗτος ἀντιτεταγμένως τῷ ποιεῖν· πῶς οὖν ποιεῖ ἂ
35 μὴ ἔχει; οὐ γὰρ ὡς ἔτυχε· μηδ' ἐνθυμηθεῖς ὃ ποιήσει, ποιήσει ὅμως. εἴρηται μὲν οὖν, ὅτι, εἰ τι ἐκ τοῦ ἐνός, ἄλλο δεῖ παρ' αὐτό· ἄλλο δὲ ὃν οὐχ ἐν· τοῦτο γὰρ ἦν ἐκείνο. εἰ δὲ μὴ ἐν, δύο δὲ, ἀνάγκη ἤδη καὶ πλήθος εἶναι· καὶ γὰρ ἕτερον καὶ ταῦτόν ἤδη καὶ ποῖον καὶ τὰ ἄλλα. καὶ
40 ὅτι μὲν δὴ μὴ ἐν τὸ ἐκείνου, δεδευγμένον ἂν εἴη· ὅτι δὲ

15. 21 = Anaxagoras Fr. B1 27 cf. Plat. Parm. 153c3
30 εἴρηται V. 3. 15. 2-3 37 εἴρηται V. 3. 15. 7 40 cf. Plat. Soph. 254c 5-255a 1

15. 23 αὐτὸ δὲ ἐκείνο i.e. τὸ ἐν ἐν πάντα² scil. δείξει ὃ νοῦς
23-4 μεγάλη ἀρχὴ Perna 27 ὅπως Enn.: πῶς Kirchhoff
35 οὗτος (i.e. τὸ ἐν) BxUC: οὕτως w τῷ ποιεῖν eo quod creat
36 οὐ γὰρ scil. ποιεῖ 41 δὴ w: δεῖ BxUC τὸ ἐκείνου
stirps Illius

πλήθος καὶ πλήθος τοιοῦτον, οἷον ἐν τῷ μετ' αὐτὸ θεωρεῖται, ἀπορήσαι ἄξιον· καὶ ἡ ἀνάγκη δὲ τοῦ μετ' αὐτὸ ἐτι ζητητέα.

16. Ὅτι μὲν οὖν δεῖ τι εἶναι τὸ μετὰ τὸ πρῶτον, ἀλλαχοῦ εἴρηται, καὶ ὅλως, ὅτι δύνάμις ἐστὶ καὶ ἀμήχανος δύναμις, καὶ τοῦτο, ὅτι ἐκ τῶν ἄλλων ἀπάντων πιστωτέον, ὅτι μηδὲν ἐστὶ μηδὲ τῶν ἐσχάτων, ὃ μὴ δύναμιν εἰς τὸ
5 γεννᾶν ἔχει. ἐκεῖνα δὲ νῦν λεκτέον, ὡς, ἐπειδὴ ἐν τοῖς γεννωμένοις οὐκ ἐστὶ πρὸς τὸ ἄνω, ἀλλὰ πρὸς τὸ κάτω χωρεῖν καὶ μᾶλλον εἰς πλήθος ἰέναι, καὶ ἡ ἀρχὴ ἐκάστων ἀπλουστέρα ἢ αὐτά. κόσμον τοίνυν τὸ ποιῆσαν αἰσθητὸν οὐκ ἂν εἴη κόσμος αἰσθητὸς αὐτό, ἀλλὰ νοῦς καὶ κόσμος
10 νοητός· καὶ τὸ πρὸ τούτου τοίνυν τὸ γεννήσαν αὐτὸ οὔτε νοῦς οὔτε κόσμος νοητός, ἀπλούστερον δὲ νοῦ καὶ ἀπλούστερον κόσμου νοητοῦ. οὐ γὰρ ἐκ πολλοῦ πολὺ, ἀλλὰ τὸ πολὺ τοῦτο ἐξ οὐ πολλοῦ· εἰ γὰρ καὶ αὐτὸ πολὺ, οὐκ ἀρχὴ τοῦτο, ἀλλ' ἄλλο πρὸ τούτου. συστήναι οὖν δεῖ εἰς ἐν ὄν-
15 τως παντὸς πλήθους ἕξω καὶ ἀπλότητος ἡστυνοσοῦν, εἴπερ ὄντως ἀπλοῦν. ἀλλὰ πῶς τὸ γενόμενον ἐξ αὐτοῦ λόγος πολὺς καὶ πᾶς, τὸ δὲ ἦν δηλονότι οὐ λόγος; εἰ δὲ μὴ τοῦτο ἦν, πῶς οὖν οὐκ ἐκ λόγου λόγος; καὶ πῶς τὸ ἀγαθοειδὲς ἐξ ἀγαθοῦ; τί γὰρ ἔχον ἑαυτοῦ ἀγαθοειδὲς λέγεται;
20 ἄρ' ἔχον τὸ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως; καὶ τί ταῦτα

16. 1-2 ἀλλαχοῦ εἴρηται cf. IV. 8. 6; V. 4. 1. 37; V. 2. 1 2 δύνamis cf. V. 4. 1. 36; VI. 7. 32. 31 4-5 cf. V. 1. 6. 30 sqq. 20 cf. Plat. Soph. 248 a 12

16. 6 τὸ¹ wU: τῷ BxG τὸ²w: τῷ BxU(οUs)C 8 ἢ αὐτὰ Kirchhoff: ἡ αὐτὴ Enn. 15 ἀπλότητος ἡστυνοσοῦν simplicitatis cuiuslibet (oppositum ad ὄντως ἀπλοῦν, et sic Epistola) 19 ἑαυτοῦ (nam 20 τὸ—ὡσαύτως, quae respondent, internam qualitatem intellectus desiderant) Enn.: αὐτοῦ Kirchhoff (illius Ficinus)

πρὸς τὸ ἀγαθόν; τὸ γὰρ ὡσαύτως ζητοῦμεν ὃν τῶν ἀγαθῶν. ἢ πρότερον ἐκεῖνο, οὐ μὴ ἐξίστασθαι δεήσει, ὅτι ἀγαθόν· εἰ δὲ μή, βέλτιον ἀποστήναι ἄρ' οὐκ τὸ ζῆν ὡσαύτως μένοντα ἐπὶ τούτου ἐκουσίως; εἰ οὖν ἀγαπητὸν τούτω
τὸ ζῆν, δηλον ὅτι οὐδὲν ζητεῖ· εἴκει τοίνυν διὰ τοῦτο τὸ
25 ὡσαύτως, ὅτι ἀρκεῖ τὰ παρόντα. ἀλλὰ πάντων ἤδη παρόντων τούτω ἀγαπητὸν τὸ ζῆν καὶ δὴ οὕτω παρόντων, οὐχ ὡς ἄλλων ὄντων αὐτοῦ. εἰ δ' ἡ πᾶσα ζωὴ τούτω καὶ ζωὴ ἐναργῆς καὶ τελεία, πᾶσα ἐν τούτω ψυχὴ καὶ πᾶς νοῦς, καὶ οὐδὲν αὐτῷ οὔτε ζωῆς οὔτε νοῦ ἀποστατεῖ. αὐτάρκης
30 οὖν ἑαυτῷ καὶ οὐδὲν ζητεῖ· εἰ δὲ μηδὲν ζητεῖ, ἔχει ἐν ἑαυτῷ ὃ ἐζήτησεν ἂν, εἰ μὴ παρήν. ἔχει οὖν ἐν ἑαυτῷ τὸ ἀγαθόν ἢ τοιοῦτον ὄν, ὃ δὴ ζωὴν καὶ νοῦν εἴπομεν, ἢ ἄλλο τι συμβεβηκὸς τούτοις. ἀλλ' εἰ τοῦτο τὸ ἀγαθόν, οὐδὲν ἂν εἴη ἐπέκεινα τούτων. εἰ δὲ ἔστιν ἐκεῖνο, δηλονότι ζωὴ
35 πρὸς ἐκεῖνο τούτω ἐξημμένη ἐκείνου καὶ τὴν ὑπόστασιν ἔχουσα ἐξ ἐκείνου καὶ πρὸς ἐκεῖνο ζῶσα· ἐκεῖνο γὰρ αὐτοῦ ἀρχή. δεῖ τοίνυν ἐκεῖνο ζωῆς εἶναι κρείσσον καὶ νοῦ· οὕτω γὰρ ἐπιστρέφει πρὸς ἐκεῖνο καὶ τὴν ζωὴν τὴν ἐν αὐτῷ, μίμημά τι τοῦ ἐν ἐκείνῳ ὄντος, καθὸ τοῦτο ζῆ, καὶ τὸν
40 νοῦν τὸν ἐν τούτω, μίμημά τι τοῦ ἐν ἐκείνῳ ὄντος, ὃ τι δήποτε ἐστὶ τοῦτο.

17. Τί οὖν ἐστὶ κρείττον ζωῆς ἐμφροεστάτου καὶ ἀπταιστού καὶ ἀναμαρτήτου καὶ νοῦ πάντα ἔχοντος. καὶ ζωῆς πάσης καὶ νοῦ παντός; ἐὰν οὖν λέγωμεν “τὸ ποιῆ-

16. 21-2 ὃν τῶν ἀγαθῶν (quippe quod bonarum rerum sit) : ὄντων ἀγαθῶν (cum adsunt bona) Ficinus 23 τὸ ζῆν ὡσαύτως scil. ἐφετόν ἐστι 24 τούτου i.e. τοῦ ζῆν ὡσαύτως τούτω i.e. τῷ μένοντι ἐπὶ τούτου 37 καὶ —ζῶσα del. Harder 39 ἐπιστρέφει subiectum ὃ νοῦς 40-41 ὄντος—ἐκείνῳ om. xC 17. 1 ἐμφροεστάτου (femininum) Enn.: ἐμφροεστάτης Creuzer

σαν ταῦτα," καὶ πῶς ποιῆσαν; καί, μὴ φανῆ τι κρείττον,
 5 οὐκ ἄπεισιν ὁ λογισμὸς ἐπ' ἄλλο, ἀλλὰ στησεται αὐτοῦ.
 ἀλλὰ δεῖ ἀναβῆναι διὰ γε ἄλλα πολλὰ καὶ ὅτι τούτῳ
 τὸ αὐταρκες ἐκ πάντων ἕξω ἐστίν· ἕκαστον δὲ αὐτῶν δη-
 λονότι ἐνδεές· καὶ ὅτι ἕκαστον [τοῦ αὐτοῦ ἐνός] μετεῖληφε
 καὶ μετέχει (τοῦ αὐτοῦ) ἐνός, οὐκ αὐτὸ ἐν. τί οὖν τὸ οὐ
 10 μετέχει, ὃ ποιεῖ αὐτὸ καὶ εἶναι καὶ ὁμοῦ τὰ πάντα; ἀλλ'
 εἰ ποιεῖ ἕκαστον εἶναι καὶ τῇ ἐνός παρουσίᾳ αὐταρκες τὸ
 πλήθος αὐτοῦ καὶ αὐτός, δηλονότι ποιητικὸν οὐσίας καὶ
 αὐταρκειᾶς ἐκεῖνο αὐτὸ οὐκ ὄν οὐσία, ἀλλ' ἐπέκεινα
 ταύτης καὶ ἐπέκεινα αὐταρκειᾶς.
 15 Ἄρκεῖ οὖν ταῦτα λέγοντας ἀπαλλαχθῆναι; ἢ ἔτι ἡ
 ψυχὴ ὠδίνει καὶ μᾶλλον. ἴσως οὖν χρῆ αὐτὴν ἤδη γεννή-
 σαι αἰζασαν πρὸς αὐτὸ πληρωθεῖσαν ὠδίνων. οὐ μὴν ἀλλὰ
 πάλιν ἐπαστέον, εἴ ποθὲν τινα πρὸς τὴν ὠδῖνα ἐπωδὴν
 εὔροισεν. τάχα δὲ καὶ ἐκ τῶν ἤδη λεχθέντων, εἰ πολλάκις
 20 τις ἐπάδοι, γένοιτο. τίς οὖν ὥσπερ καινὴ ἐπωδὴ ἄλλη;
 ἐπιθέουσα γὰρ πᾶσι τοῖς ἀληθέσι καὶ ὧν μετέχομεν
 ἀληθῶν ὁμῶς ἐκφεύγει, εἴ τις βούλοιτο εἰπεῖν καὶ διανοη-
 θῆναι, ἐπεὶ περ δεῖ τὴν διάνοιαν, ἵνα τι εἴπη, ἄλλο καὶ
 ἄλλο λαβεῖν· οὕτω γὰρ καὶ διέξοδος· ἐν δὲ πάντῃ ἀπλῶ
 25 διέξοδος τίς ἐστίν; ἀλλ' ἄρκεῖ κἂν νοερῶς ἐφάμασθαι·
 ἐφαψάμενον δέ, ὅτε ἐφάπτεται, πάντῃ μὴδὲν μήτε δύνα-

17. 13-14 = Plat. *Resp.* 509 b 8-9
Erist. ii. 313 a 4-5

16 cf. Plat. *Resp.* 490 b;

17. 4 καί: κἂν Kirchhoff μὴ finale 5 ἀνεισιν Harder
 6 γε: τε S τούτῳ i.e. τῷ νῶ 6-7 τούτῳ--ἐστίν *sufficientia*
huic ex cunctis accumulata pendet extrinsecus Ficinus 7 ἕξω: ἐξ ὧν
 Harder 8 τοῦ αὐτοῦ ἐνός *deleuimus* 9 (τοῦ αὐτοῦ) e
 lin. 8 huc *transposuimus* αὐτὸ *subiectum*, ἐν *praedicatum*
 12 αὐτός (i.e. ὁ νοός): αὐτό Müller 22 ἐκφεύγει Creuzer (*au-*
fugit Ficinus): εἰσφεύγει wBUC: εἰσφεύγει x

σθαι μήτε σχολὴν ἄγειν λέγειν, ὕστερον δὲ περὶ αὐτοῦ
 συλλογίζεσθαι. τότε δὲ χρῆ ἑωρακένας πιστεύειν, ὅταν ἡ
 ψυχὴ ἐξαίφνης φῶς λάβῃ· τοῦτο γὰρ [τοῦτο τὸ φῶς] παρ'
 αὐτοῦ καὶ αὐτός· καὶ τότε χρῆ νομίζειν παρεῖναι, ὅταν
 ὡσπερ θεὸς ἄλλος [ὅταν] εἰς οἶκον καλοῦντός τινος ἐλθῶν
 φωτίσῃ ἢ μὴδ' ἐλθῶν οὐκ ἐφώτισεν. οὕτω τοι καὶ ψυχὴ
 ἀφώτιστος ἄθεος ἐκείνου· φωτισθεῖσα δὲ ἔχει, ὃ ἐζήτει,
 καὶ τοῦτο τὸ τέλος τὰληθινὸν ψυχῆ, ἐφάμασθαι φωτὸς
 ἐκείνου καὶ αὐτῷ αὐτὸ θεάσασθαι, οὐκ ἄλλου φωτί, ἀλλ'
 αὐτό, δι' οὗ καὶ ὄρᾳ. δι' οὗ γὰρ ἐφωτίσθη, τοῦτό ἐστιν, ὃ
 δεῖ θεάσασθαι· οὐδὲ γὰρ ἥλιον διὰ φωτὸς ἄλλου. πῶς ἂν
 οὖν τοῦτο γένοιτο; ἀφελε πάντα.

17. 29 cf. Plat. *Symp.* 210 e 4; *Erist.* vii. 341 c 7-d 1

17. 29 τοῦτο τὸ φῶς del. Kirchhoff 31 ἄλλος scil. παρῆ
 31 ὅταν del. Kirchhoff 33 ἄθεος ἐκείνου *uacua Deo* Ficinus recte,
nam ἐκεῖνο deus est 35 ἄλλον (ω F^{as} = Ficinus) *Enn.*:
 ἄλλῳ F^{pc} 35-6 ἀλλ' αὐτό wBU: ἀλλὰ τῷ x: ἀλλὰ C: ἀλλ'
 αὐτῷ Volkmann